

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Адыгеим и Лышхъэ ипсаныуныгъэ зыпкъ еуцожьы

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТхыкӀуцынэ Аслъан къалэу Фрайбург исымэджэщ джыри къыщелазэх. Ащ ипсаныгъэ изытет нахышӀу хъугъэ, нэмыц специалистхэм игъоу зэралъэгъурэм тетэу бэрэ тезэкӀухъэ, лъэсэу километритф фэдиз мафэ къэс екӀу.

Мы мэфэ благъэхэм ТхыкӀуцынэ Аслъан реабилитационнэ гупчэм ащэщт, тхыамэфищрэ ащ къыщелэзэщтх.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ
ипресс-къулыкӀу

УнакӀэхэр афашӀыщтых

Адыгеим и Лышхъэ ипшӀэрӀлхэр зыгъэцӀлэрэ КъумпӀыл Мурат республикэм иминистрэхэм я Кабинет хэтхэм тыгъуасэ адырилӀгъэ зӀукӀэгъур бэмышӀэу чӀыопс тхыамыкӀагъом къыздихыгъэхэм ядӀгъэзыжын епхыгъэ Иофыгъом фӀгъэхыгъагъ.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрӀ игуадзэу Алексей Петрусенкэм мыщ къызэрэщӀуагъэмкӀэ, псыкъиуным чӀэнагъэу сомэ миллион 750-рэ фэдиз аригъэшӀыгъ. Урысые Федерацием и Правительствэ и Тхыаматэу Владимир Путиным фӀклорэ тхылъ зэхагъэуцуагъ. Псым ыгъэфыкыгъэ унэхэр зыпкъ игъэуцожьыгъэнхэм, псыкъиуным зэрар зэрӀхыгъэхэм федеральнэ бюджетым къыхэкӀырэ мылӀку ІэпыІэгъу ягъэгъотыгъэным апае Урысыем и Правительствэ ирезервнэ фонд шыщ сомэ миллион 620-рэ къафыхагъэ-кӀынэу ащ шыкӀэлъӀух. Заявкэм ратхэгъэ пчъагъэхэмрэ къэбархэмрэ Москва къыкӀыгъэ комиссием къыгъэшъыпкъэжыгъэх. Адыгеим къыщыхъугъэ чӀыопс тхыамыкӀа-

гъом джащ тетэу федеральнэ статус илэ хъушт.

КъумпӀыл Мурат Алексей Петрусенкэм ипшӀэрӀлхыгъэ псыр къызыкӀуагъэхэм апае унэхэм яшӀын зэрӀкӀоштым ышхъэкӀэ ыналэ тыригъэтынэу.

Джащ фэдэу мы зӀукӀэгъум хыныгъом, кӀэлэцӀыкӀухэм зыщӀагъэпсэфырэ лагерхэм, псауныгъэм икӀэухъумэн, республикэм ия 20-рэ илэс игъэмэфӀкӀын япхыгъэ Иофыгъохэм щӀахӀпӀагъэх.

КъумпӀыл Мурат министрэхэм ариуагъ тхыамэфэ мафэхэм Фрайбург зэрэщӀагъэр, Адыгеим и Лышхъэу ТхыкӀуцынэ Аслъан Ізэныр ащ зэрэщӀухырэр.

— Непэ гъэхъагъэ хӀлӀэу зигъо Иофыгъо пстӀэуми тӀдэлэжъэн, чӀыплэ пӀпчӀ Иофхэм гъунэ шалыгъфын фае, Адыгеим и Лышхъэ зэрэщӀымыІэм пае ИофшӀӀэныр кӀедгъэІыхы хъуштӀп, — ариуагъ КъумпӀыл Мурат министрествэхэм япащэхэм зафигъазэзэ.

Адыгэ Республикэм
и Лышхъэ ипресс-
къулыкӀу

Нэбгырэ 33-мэ ІэпыІэгъу афэхъугъэх

ЫпкӀэ хэмылӀэу юридическэ ІэпыІэгъу цыфхэм афэхъугъэным фӀгъэхыгъэ къэралыгъо программэм къызэрэдилытӀэу, Адыгэ Республикэм и Нотариальнэ палатэ Урысыем и юристхэм я Ассоциацие Адыгэ РеспубликэмкӀэ икӀутамэ игъусэу мы мафэхэм «ЫпкӀэ зыхэмылӀ юридическэ ІэпыІэгъум и Маф» зыфилорэ акциер зэхичӀэгъагъ.

Ащ хӀлӀэжыагъэх Урысыем юстициемкӀэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкӀэ и ТӀӀорышӀанӀэ ипащэу А. А. Радченкэр, цыфым ифитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмкӀэ Адыгэ РеспубликэмкӀэ Уполномоченнэу А. Я. Осокиныр, Адыгэ Республикэм и Нотариальнэ палатэ ипрезидентэу Л. М. Сэмгур, Адыгэ Республикэм иочылхэм япалатэ ипрезидентэу А. С. Мамылир, республикэм инотариусхэм ыкӀи иочылхэм ащыщхэр.

Мэфэ ИофшӀӀэгъу псаум нотариусхэм цыфхэм Иоф адашӀагъ. Акциер окӀофэ нэбгырэ 33-мэ яшӀуагъэ арагъэкӀыгъ.

Иофхъабзэр цыфхэм зэрӀащӀагъэр къыдалыты, ащ фэдэ зӀукӀэгъухэр тапӀкӀи зэхӀащӀэхэзэ ашӀынэу рахъухъагъ.

ЮНЫГЪОР республикэм шырагъэжъагъ

Республикэм мыгъэ бжыхъэ коцэу гектар мин 81,6-м ехъу, хъэ гектар мин 12,6-м ехъу, рапс гектар мини 10-м ехъу шыуахыжыщт.

Мэфэ ошӀоу къыхэкӀыгъэхэм республикэм ичӀыплэ зэфэшхъафхэм хъэм илухыжын ащыфӀежыагъэх. Мыгъэ хъэр гектар 12620-м къащӀагъэкӀыгъ. Ащ илухыжын зэрӀклорэм фӀгъэхыгъэ къэбарэу Адыгеим мэкъу-мӀщымкӀэ и Министерствэ къытӀӀкӀыгъэхъагъэм къызригъэлагъорэмкӀэ, мэкъуогъум и 27-м ехъулӀэу республикэм хъэ гектар 4884-рэ шыуахыжыгъ, гектар тельгътэу центнер 39-рэ къахыжыи, пстӀэумкӀи тонн мин 19,5-рэм фэдиз хъазыр аугъоижыгъ.

Хъэр анахыбэу зыщӀуахыжыгъэр Джэджэ районыр ары. Ащ къыщӀагъэкӀыгъэ хъэ гектар 3201-м шыщэу тыгъуасэ ехъулӀэу аугъоижыгъэр гектар 2230-рэ. Районым гектар тельгътэу хъэ центнер 40,7-рэ къыщӀахыжыгъ. ШӀӀуджэн районым хъэ гектар 1738-у шыуахыжын фаем ипроцент 51-рэ аугъоижыгъ, гектар тельгътэу центнер 44,8-рэ ащ къытыгъ. Зы гектарым джырӀкӀэ анахыбэу къызшырахыжыгъэр, центнер 48,4-рэ, Красногвардейскэ районыр ары. Ащ

къыщӀагъэкӀыгъэ хъэ гектар 1827-м шыщэу гектар 712-рэ Іуахыжыгъ. Хъэ гектар пчъагъэу адрэ районхэм тыгъуасэ ехъулӀэу ащӀуахыжыгъэр: Кошхъаблэр — 814-рэ, Теуцожыр — 148-рэ, Мыекъуапэр — 101-рэ.

Аужырэ мафэхэм къешхыгъэ ошхым Іоныгъор зӀпигъэугъэми, мэфэ ошӀоу къэкӀошхэм а мӀхъанэ ин зилэ ИофшӀӀэныр нахыгъэкӀотыгъэу республикэм шызэшӀуахыщт.

ІІӀӀХЪУСЭЖӀ
Хъаджэртбый.

АПЭРЭ ЛӀЖЫГЪЭ ТОННХЭР

Урысые Федерацием мэкъу-мӀщымкӀэ иминистрэу Елена Скрынник Ростов хӀкум бэмышӀэу шыагъ. Компание купэу «Юг Руси» зыфилорэм илӀжыгъэ терминал министрэр зӀклӀом, а предпрятием илӀеваторхэм хъэ пасэм иапӀэрэ лӀжыгъэ тоннхэр къарашӀӀагъэу ылӀгъэугъ.

— 2011-рэ илӀэсым илӀжыгъагъэу апӀэрэ хъэ тоннхэр элеваторым къызрӀащӀагъэхэм нафэ къытфӀишӀыгъ Урысыем Іоныгъор зэрэщӀагъэжыагъэр, — къыкӀыгъэтхыгъ министрэу Елена Скрынник.

Министрэм къызриуагъэмкӀэ, мы илӀэсым хӀгъэгум зернэ ыкӀи зернобобовэ культурэхэр гектар миллион 44-м ехъумэ ащӀуахыжыщт, ащ шыщэу бжыхъасэхэр зэрэхъухэр гектар миллион 14. ЧӀыопсым изытет тӀрӀэу зӀпиф-

мэ, мыгъэ лӀжыгъэ тонн миллион 85-рэ хӀгъэгум зэрэщӀагъоижыщтыр министрэм къыхыгъэщыгъ.

— Непэ хыалыгъугъэжъэ заводэу тыздӀышӀагъэм ежым иперерабатываущэ кӀуачӀӀхэр, сатыушӀыплэ площадкэхэр компаниеу «Юг Руси» зыфилорэм мымакӀэу зӀрилӀхэр нафэ къытфӀишӀыгъ, — ыуагъ министрэм. — Ащ ишӀуагъэкӀэ, бизнесыр фӀдӀэкӀӀуаплӀэу мыщ шызэхӀащ. Технологическэ Иофхъабзэу «губгъом къыщӀежыагъэу сатыушӀыплэм нэс» зыфилорэр зыщӀагъэфӀдӀэр мэкъумӀщ предпрятиехэр зэхӀащӀгъэнхэр тиминистрествэ иІофшӀӀӀӀкӀэ анахы мӀхъанэшхо зилӀхэм зыкӀэ ащыщ.

УФ-м мэкъу-мӀщымкӀэ и Министерствэ
ипресс-къулыкӀу

«Домбайжыем» зыщэгъэпсэфы

Клэлэцыкълухэм языгъэпсэфыгъо уахътэ гъэшлэгъонэу зэрэзэхэщэгъэщтым республикэм ичреждение зэфэшхьафи 100-м ехъу дэлажэ. Ахэм зэу ащыц лагерьэу «Домбайжыер». Хьымыщкълэ псэуплэм кыпнэлулъ анахь чыплэ дахэм ар кышцызэуахыгъ, клэлэцыкълухэм япсауныгъэ гъэптыгъэнымкълэ адызэрахьэрэ лффтхьабзэхэм ямызакъоу, жыы кьабзэу мыщ кышцэцэрэми мэхъанэ ил.

Апэрэ чэзым пстэумкълэ нэбгырэ 91-мэ зыщэгъэпсэфынэу мыщ кьэкълуагъэх. Джэджэ, Мыекьопэ, Кошхьэблэ районхэм ахэр кьарыкълуагъэх. Купиц хьурэ клэлэцыкълухэм аныбжэ илъэси 5 — 6-м кышцэгъэжыагъэу 15-м нэсы. Къэлогъэн фае: лъэныкыо шхьалэу «Домбайжыер» зыфэгъэзэгъэр спортым иамалхэмкълэ сабыйхэм апкышшгъол гъэптыгъэныр ары. Ащ елыгыгъэу купитлэу спортсмен цыкълухэр мэхъу: зым — ушум, адрэм — самбэм яшгъэфхэр кызылэклагъахэх. Республикэ клэлэцыкълу-ныбжыкълэ спорт еджаплэм кыкълуагъэхэм кызыралауагъэмкълэ, мыщ фэдэ купэу зэхэтхэу зыгъэпсэфыплэм апэрэу ащэгъэх.

— Мафэм тло тренировкэхэр ясэгъэшлэх, — кьелуатэ ушумкълэ тренерэу Нэмытлэкъо Аскэрбий, — пчэдыжым сыхьатыр 8-м кышцэгъэжыагъэу 9-м нэс ыкълэ пчыхьэм сыхьатыр

5-м тэублэш, 7-м тэухы. Спортзал дэпкыпллэм щыплэгъуштым фэдэп, мыщ зэкълэри щынэмыкълэ шгыпкь. Сабыйхэм бэ упчлэу ялэр, фэклэщыгъохэу загъасэ, кложьынхэу фэмыхэри ахэтых. Къэклогът илъэсым, кыддэхьумэ, нахь нэбгырабэ кьэсцэн гухэлэ сил.

Ащ имызакъоу, мэфэ 21-м клэлэцыкълухэм лагерьым зызэрэщэгъэпсэфышцт программэр бай.

Мэфэкл шыкълэм тетэу клэлэцыкълу гъэмэфэ олимпиадэ «Домбайжыем» кышцызэуахыгъ. Апэрэ чэзыур аухыфэ ар лэжэщт. Футболымкълэ, пионер болымкълэ, теннисымкълэ, атлетикэ псынклэмкълэ, нэмыкълэхэмкълэ клэлэцыкълухэр зэнэкьокъуштых. Тегъэушлэхьажэ хьушцыр клэлэцыкълухэр зэнэкьокъоу здырлэщтыр ары.

Зыгъэпсэфыплэу тызэдэщылагъэм лффтхьабзэу щызэхашэхэрэр жыы кьабзэм щэклогъ. Яшлэныгъэ хэзыгъэхьощт зэклогъэр, джэгукълэхэр программэм кыдыхэлъытагъэх. Чыопсым ичылплэ гъэшлэгъонхэр кьарэгъэплыхьэх. Лагерьым зыщызыгъэпсэфыхэрэм ащышхэу Цэй Тимур, Къэзанэкъо Тлахьирэ ягупшысэхэмкълэ кыддэгъошцэ

гъэх. Зэрагъашхэхэрэр, джэгукълэу афызэхашхэхэрэр, фильмэхэм зэрагъэплыхьэхэрэр, кьушхьэхэм зэклогъэр зэрацэхэрэр, пчыхьэ джэгоу ялэхэр лъэшэу агу зэрэрихьыхэрэр кьыралотыкълуагъэх.

«Домбайжыем» иапэрэ чэзыу бэдзэгъум и 10-м бухышцт. Илъэсыкълэ еджэгъум нэс джыри купитлэм зыгъэпсэфыплэр апэгъокълушцт. Пстэумкълэ гъэмэфэ лъэханым нэбгырэ 300 фэдизмэ мыщ ипчэхэр афызэлухыгъэщтых.

(Тикорр.).

Сурэтхэр Гэшыгъэ Аслъан тырихыгъэх.

Чыплэ СМИ-хэр кьаухьэх, Интернетыр нахьыбэу агъэфедэ

Блэкълуагъэ 2010-рэ илъэсым, бжыхьэм, УФ-м хэгъэгу клоцл лффтхьабзэу и Министерствэ экстремизмэм пэуцужыгъэнымкълэ и Гупчэу АР-м шылэмрэ АР-м ныбжыкълэ лффтхьабзэу и Комитетрэ социальнэ ушэтынхэр Мыекьуапэ щызэхашхэхьагъэх. СМИ-хэм ныбжыкълэхэм ягъэу арагъэкълэрэр зэрагъэшлэныр ары а лффтхьабзэр зыфэгъэхьыгъагъэр.

Тыгъуасэ, мэкъуогъум и 27-м, ушэтынхэм клэлэцыкълухэр МКЪТУ-м щыклогъэ «Лэнэ хьураем» щызэфыхьысыжыгъэх. Ащ хэлэжыагъэх МВД-м экстремизмэм пэуцужыгъэнымкълэ и Гупчэу АР-м шылэм илофышлэу Артур Шахвердян, район ыкълэ кьэлэ администрациехэм ныбжыкълэ лффтхьабзэу яотделхэм, телерадиокомпаниехэм, гъэзет зэфэшхьафхэм япашхэр, апшгъэрэ еджаплэхэм яллыклогъэр, нэмыкълэхэр. «Лэнэ хьураер» зэри-

щэгъэ АР-м ныбжыкълэ лффтхьабзэу и Комитет ипашхэр Къэрэтэбэнэ Махьмудэ.

Лффтхьабзэр кызылэуихыгъэ ащ кызыралауагъэмкълэ, СМИ-хэр ныбжыкълэхэм япсихикэ зэрегаохэрэр, телевидениер зэрагъэфедэрэр, ащ икьэтынхэм шлуагъэу е зэрарэу кьахьыгъэр, канал пэпчэ зэрэфышцыгъэр, гъэзетхэм яджэрэр зыфэдизыр, Интернетыр зэрагъэфедэрэр, нэмыкълэхэр зэрагъэшлэныр ары пшгъэрыл шхьалэу зыфагъэуцужыгъагъэр. Пстэумкълэ упчлэ 27-мэ джэуапхэр кьаратыжыгъэх.

«Лэнэ хьураем» хэлэжыагъэ социологъу Вячеслав Плюсниныр. Ащ кызыралауагъэмкълэ, зэкълэмкълэ ныбжыкълэ нэбгырэ 1600-м ехъу упчлэхэм джэуапхэр кьаратыжыгъэх, ахэм янахьыбэр, процент 63-р. Мыекьуапэ кышцыхьугъ ыкълэ шаплугъ. Телевидением нахьыбэу иягъэ кьаклогъу ныбжыкълэхэм зэралыгъэрэр

социологым кыыхыгъэщыгъ. Нэужым упчлэ пэпчэ джэуапхэр кьаратыжыгъэм кышцызэуагъэм итгъэклогъэу ар кытегушылэагъ.

Кызырэнэфагъэмкълэ, ныбжыкълэхэр федеральнэ каналхэм яплыхь. Илъэс 18-м зыныбжэ нэмысыгъэхэр кьэбархэм ядэлухэрэп плэми хьушцт, илъэс 22-м зыныбжэ кьехьугъэхэм ахэр нахь ашлэгъэшлэгъоных. НТВ-м нахьыбэу иягъэ кьаклогъу алъытагъ, нэмыкълэ каналхэм ащ фэдэ кьэтынхэр бэу зэралэхэри кыхэхэ зыгъэщыгъэр макълэп. Анахьэу спортым ыкълэ музыкэм япхыгъэ кьэтынхэр ары зылэпызыщэхэрэр, нахьыбэхэм Интернетыр ары агъэфедэрэр. Гухэкълэми, чылплэ телевидениехэм якьэтынхэм яплэрырэр проценти 10-р ары нылэп, гъэзетхэр агъэфедэхэрэп плэми хэукъоныгъэ хьушцтэп.

Нэужым «Лэнэ хьураем» хэлэжыагъэхэм яеплэныкълэхэр кьыралотыкълуагъэх.

ХЪУТ Нэфсэт.

ТХЫЛЪЫКЪ

Дунэе геополитикэм Темыр Кавказыр зэрэхэуцорэр

Беджанов М.Б.

СЕВЕРНЫЙ КАВКАЗ
В МИРОВОЙ
ГЕОПОЛИТИКЕ

Мы лффтхьабзэу иным фэгъэхьыгъэ зылашлэрэ тарихьлэжыгъэу, дипломатыгъэу Бэджэнэ Мурат итхылыгъэу «Кавказ в мировой политике» зыфилорэр. Ар Мыекьуапэ дэт тхылэ тедзэплэу «Полиграф-Юг» зыфилорэм ипчъагъэкълэ мини 3 хьоу кышцыхаутыгъ.

Бэджэнэ Мурат инаучнэ лффтхьабзэу я XVIII-рэ лэлэцыкълуагъэм кышцэгъэжыагъэу, непэрэ мафэхэм кьанэсэу Темыр Кавказым игеополитикэ изытет кышцылотыкълуагъэ. Авторым аохьтэ шапхьэм итэу бэ зэхыфыгъэр, зэригъэпшагъэр, зэрицэллагъэр, Темыр Кавказым экономикэ ыкълэ политикэ кризисэу илтым ушхьагъу фэхьугъэхэр зэригъэшлэгъэ. Цыф лъэпкыбэ зыщыпсэурэ шьолырым итарихь гъогу акьылыгъэ хэлэу зэхыфыгъэным тхылэыр тегъэпсыхьагъ. Бэджанэм мы тхыгъэм кышцыре-лффтхьабзэу лэлэцыкълуагъэу кьаклогъэ дунэим тет кьэралыгъошхьохэм сыдигъуи янэплэгъу Темыр Кавказыр зэригъэр, ащ пае ренэу зэмызэгъыныгъэ зэу мыухыжыыр зэрэклогъэр.

Сыда ар кызыыхэкълэрэр? Мы упчлэ иным зы цыфэп, зы лъэпкыбэ ыгъэгумэкълэрэр, Кавказым ис нэбгырэ пэпчэ джэуап зафэ ашкълэ ыгъотыным бэшлагъэу ежэ, Мурат итхылыгъэ ахэмкълэ лэпылэгъу ин хьушцт.

Шлошхьуныгъэ пыгъэ хэлэу авторым ежэ шьолырым иполитикэ зыфэдэр зэрилэуагъэр

кызызехьы, мыхьушцт еплэныкълэхэр щыбгъэзыехэхэ, хьарамыгъэнчэ гъунэгъу зэфышцыкълэхэр Урысые Федерацием хэхьэрэ субъектхэм арыс цыф лъэпкыхэм азыфагу зэриплыхьашцт шьыкълэхэр ыкълэ мамырныгъэр зэрбгъэптыгъэным кьатэгущылэ.

Бэджанэм итхылыгъэу «Северный Кавказ в мировой политике» зыфилорэм инаучнэ редакторыр тарихь шлэныгъэхэмкълэ доктору, профессорэу Клыргэ Асхьад.

Редакторым шлэныгъэлэжыгъэу Бэджэнэ Мурат илофшлэгъагъэ икьэу фэдизэу лъэныкълуагъэ кызызыхьыгъэ уасэ кыфишылэ, тхылэыр лффтхьабзэу куоу ыкълэ гъэшлэгъонэу зэрэщытыр клэгъэтхыгъ.

Гупшысэхьор кызызыхьыгъэу фыгъэ тхыгъэр апшгъэрэ еджаплэхэм яклэлэегъаджэхэм ыкълэ студентхэм, ныбжыкълэхэм, зэкълэ зитарихь лъапсэ зышлэмэ зышлоигъоухэм ыкълэ Урысыем шьхьурэ-щышлэхэрэм агъэгумэкълэхэрэм агъэфедэн алъэкълушцт.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Тэхьутэмыкълэе районым щылагъ

АР-мкълэ МВД-м иминистрэу, полицием иполковникэу Александр Речицкэр мы мафэхэм Тэхьутэмыкълэе районым клөгъагъэ.

Районым кызырэхэу администрацием ипашхэу, полицием иполковникэу Пшыдатэкъо Ризо зылуигъэклагъ. Ахэр районым илофыгъохэм, ащ рэхьатныгъэ илэнынымкълэ амалхэм атегушылэагъэх. Пшыдатэкъом министрэм кьырилуагъ тапэклэ районым рэхьатныгъэ илэнынымкълэ, цыфхэр зэгурылоу псэунхэмкълэ лффтхьабзэр кызырэхьыгъэкълэщтыр. Ежэ министрэр районымкълэ ОВД-м илофышлэхэм залокълэм, лффтхьабзэу зэшлохыгъэн фаехэм аналэ атыраригъэдзэгъ. Полицием илофышлэхэм тэрэхэу кьулыкьур ахьыным пае амалэу ялэхэм министрэм зашцэгъэзэгъ, етланэ райотделым итарихь музей члэхьагъ.

Ащ юж министрэм районым щыпсэурэ цыфхэм ащышхэр ригъэблэгъагъэх ыкълэ зыгъэгумэкълэрэ лффтхьабзэу ядэлугъ. Нэбгырэ 10 фэдизмэ ягумэкълэхэр министрэм кьырахьыллагъэх. Нэбгырэ пэпчэ илофыгъэ Речицкэм зышцигъэзэгъагъ ыкълэ ылэ илэ кьулыкьушлэхэм а лффтхьабзэу зэшлуахынхэу а чылплэ дэдэм пшгъэрылэ ащыфишылэ.

Министрэр зылулагъэхэм ащышых щэплэ-джэгуплэ гупчэу «Мега» зыфилорэм иллыклогъэри. Ахэр зыгъэгумэкълэхэрэм ащышыхьэх гупчэм ишынэгъончъагъэ изытет, шаплэм имылыку тэрэхэу кьэухьумэгъэныр ыкълэ нэмыкълэ лффтхьабзэу.

Етланэ министрэм кьэгагъэхэр клэрилыхьагъэх Адыгеймкълэ МВД-м и ГИБДД илофышлэ нэбгырэ 4-у 1998-рэ илъэсым, жьоныгъуакълэм и 1-м мы районым щыфэхыгъэхэм ясаутгъэ.

Ащ юж министрэр лффтхьабзэу Тэхьутэмыкълэе районымкълэ ОВД-м иветеранэу, илъэсыбэрэ мы отделым ипэшагъэу, милиционер цлэрылоу, Хэгъэгу зэошхом хэлэжыагъэу, Александр Невскэм иорден кызыфагъэшлошагъэу Гулэтыгъэ Абу. Адыгеймкълэ а зыр ары ащ фэдэ орден зилэр. Непэ Абу илъэс 96-рэ ыныбжыкълэми, ыкълуагъэ из, общественнэ лффтхьабзэу ишхьыпкыгъэу ахэлажэ. Министрэр ветераным псауныгъэ пыгъэ илэнэу фэлъэлуагъ ыкълэ кьэмэ клэракълэ нэпэплэу ритыгъ.

Адыгэ Республикэм иветеранхэм я Советрэ Советскэ Союзым и Лпыхьужыгъэу Хь. Б. Андырхьуаеми ышлэклэ шыт республикэ фондэу «Теклоньгъ» зыфилорэмрэ гухэкълушхо ащыхьоу фэтхьауагъэх Тэхьутэмыкълэе районым иветеранхэм я Совет итхьаматэ ипшгъэрылхьэр зыгъэцэкълэрэ Хьут Юныс Махьмудэ ыкълэ ишхьыгъэу идунай зэрихьожыгъэм фэшл.

Мыекьуапэ дэтгыгъэ еджэплэ-интернатэу N 1-м ия 8-рэ класс 1989-рэ илъэсым Нэхэ Нэшгъэрдэ Станислав ыкълэ кызыриухыгъэр кьэзыушыхьатырэ свидетелствэу N Ж — 061971 зытетэу клодыгъэм кьуагъэ имылэжыгъэу лыгъэгъэнэу.

СМИ-хэм яа V-рэ ДУНЭЕ ФОРУМ

ЯепллыкIэхэр кыызщыраIотыкIырэ

зэхэхьанIэ тиреспубликэ хьугьэ

Адыгэ Республикэр — лъэпкыбэмэ здырай, здыраун, ащ ил хьалэлныгъэм, зэфагъэм, зэгурылоныгъэм, зэфэгумэI-зэдэлъжэныгъэм общественно-политическэ щыIакIэр нахь кьагъэ-псынIкIэ, кьагъэдахэ, республикэр ыкIи ащ ис лъэпкхэр ыпэ-кIэ лъагэкIуатэх.

Аукъодыеп Адыгэ Республикэр, ижырэ адыгэ чыгур уахь-тэм кыгъэуцурэ Iофыгъо инхэм язэшлохынIэ зэлукIэпIэ-зэхэхьэ-пIэ гупчэхшо зэрэхьугъэр: адыгэ лъэпкыбэм иI тарихь блэкIыгъэ куу; иI ащ ригъэшIыгъэ акъылыр, кьулаир, гурыIуакIэр; непэ кьэралыгъо гъэпсыкIэ-пэуIкIу лъэпкыбэм зэригъэотыгъэм ащ фэдэ амал кытыгъ. Адыгэ Республикэр цыф лъэпкхэм язэшIуныгъэ, язэгурылоныгъэ гъэпытэгъэным зэрилъэкIу дэлажэ. Хэгъэгум иобщественно-политическэ щыIакIэ гупсэфыным, щынэгъончэным ишъыпкыгъу Iоф дешIэ. Ащ фэдэ гъэпсыкIэ-хабзэу республикэм иIэм мэхьанэ зилэ Iофыгъохэм язэшIохынIэ фитыныгъэ кыреты, ахэм ахэлэжээн пшъэрлы инырыкIуачIэ физэшIокIы.

АР-р зызэхашагъэр илээс 20 зэрэхьурэ мэфэкIым ипэгъокIу кьэбарзехьэ амал жьугъэхэм яа V-рэ Дунэе форум кьалэу Мыекьуапэ мэкьюгум и 23 — 25-м щыIуагъ. Iофыгъо инырышпшэ ифагъэр АР-м лъэпкIэ IофхэмкIэ, IэкIыб кьэралхэм ащыпсэурэ тилъэкIэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитетр Адыгейм ижурналистхэм я Союзрэ арых.

Iофтхьабзэм Кьыблэ Урысыем ишъолъыр 13-мэ ыкIи республикэ шъхьафитхэу Абхъазым, Кьыблэ Осетием кьарыкIыгъэхэр хэлэжыагъэх. 2007-рэ илээсым кышшэгъэжыагъу, мыгъэ ятфэнэрэу, Дунэе форуму «ЗэкIэми яшIоигъоныгъэхэм апае зэдэлэжэныр» зыфиIорэм Адыгейм журналистхэр кьырегъэблагъэх. Джьэр лъэхьан СМИ-хэм яIофышIэхэм яепллыкIэхэр кьызыщыраIотыкIырэ зэхэхьанIэу тиреспубликэ хьугъэ.

Илээситф хьугъу зыкъэзыу-шыхьатырэ форумыр илээс кьэс нахь гъэшIэгъонэу, унчIэу кьагъэуцухэрэмкIи, ахэм джэуапэу кьаратыхэрэмкIи кьызыIокIы, имэхьанэ хэхьэ, игушшэсэ мэпэгъ.

СМИ-хэм яа V-рэ Дунэе форум АР-м лъэпкIэ IофхэмкIэ, IэкIыб кьэралхэм ащыпсэурэ тилъэкIэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет ипашэу Шъхьэлэхьэ Аскэр кьызыIуихыгъ ыкIи зэришагъ. Творческэ IофшIэнышхомкIэ пшъэрлыгъыбэ зэшIозыхьэр Iофтхьэбзэ иным имурадхэр кьыдэхьунэу ар кьыфэлъэIуагъ.

Адыгейм и Лышхьэу ТхьакIушынэ Аслъан ыцIэкIэ форумым хэлэжэхэрэм мэфэкI пса-

лэкIэ закыфигъэзагъ АР-м и Лышхьэрэ АР-м иминистрхэм я Кабинетрэ я Администрации ипашэу Владислав Федоровым. Цыфыбэ акъылыр зэфэзыщэрэ зэлукIэгъухэр шIуагъэ кьэзыгъэху зэрэгъэпсыгъэхэр кьыIуагъ. Мы аужырэ илээсхэм хэпшIыкIэу мэфэкIым хэлэжэхэрэм япчъагъэ зэрэхьахьорэм готэу, кIуачIэ зэригъотырэ, идунэе мэхьанэ зыкызырIэтыгъэр кIигъэтхыгъ. ОхьтаIэм кыгъэуцурэ Iофыгъо инхэр шIуагъэ кьатэу зэшIуахынхэ, псауныгъэ ыкIи насып дахэ яIуэ гъэхьагъэхэр ашIынхэу журналистхэм кьафэхьохьугъ.

АР-м и Кьэралыгъо Совет — Хасэм гъэсэныгъэмкIэ, наукэмкIэ, СМИ-хэмкIэ ыкIи ныбжьыкIэ IофхэмкIэ и Комитет ипашэу КIэрэщэ Андаур форумым кьызыщысэгъэхэм гушIуэ фабэхэр кьариIуагъ. МэфэкI инэу АР-р зызэхашагъэр илээс 20 зэрэхьурэм ишапхьэ итэу журналист зэлукIэшхор зэрэкIорэр, республикэ шъхьафитхэу Аб-

хъазым ыкIи Кьыблэ Осетием яIыкIохэр кьызырэкIуагъэхэр зэригуапэр кьыхыгъэщыгъ. «Цыф лъэпкыбэмэ яшIоигъоныгъэхэм апае зэдэлэжэгъэныр» цIэу зилэ зэхэхьэм игухэлъхэр дахэу пхыришынхэу кьыфэлъэIуагъ.

Урысыем ижурналистхэм я Союз исекретарэу Лариса Шамиковам мыгъэ ятфэнэрэу Дунэе форумым зэфишагъэхэр зэрилъэгъухэрэм, ышхьэкIи ежыри ащ зэрэхэлэжэу зэригъэгушIорэр кьыIуагъ. Урысыем ижурналистхэм я Союз итхьаматэу Богдановым, союзым исатыр хэт нэгырэ мини 100-мэ ацIэкIэ, Дунэе форумым лъэбэкIушIухэр ышIынхэу, журналист хьасэм нахьбэу ныбжьыкIэхэр кьыхьэуцонхэшъ шэпхьэ-хэбзэ уцугъэ инхэм арыгъуазэхэзэ ягъуэ инхэр лъагъэ-кIотэнхэу кьафэлъэIуагъ. Узэ-кьотмэ узэрэлъэшыр, уздеIэ-жэу узэфасакъыжмэ зэшIомы-хын Iоф зэрэщымылэр кIигъэтхыгъ. Игуапэу Урысыем ижурналистхэм я Союз аштагъэхэм билетхэр аритыжыгъэх.

ИлээситфIэ узэкIэIэбэжмэ Адыгеймрэ Краснодар краимрэ яжурналистхэр апэрэу зыхэлэжэгъэхэ зэхэхьэм ишIуагъэкIэ мы Iофыр зэрэлъыкIотагъэр Комитетым ипашэу Шъхьэлэхьэ Аскэр форумым кьэIолIагъэхэм агу кьыгъэкIыжыгъ. ГушIуэ Iэр Краснодар краим СМИ-хэм яIофхэмкIэ и Департамент ипашэу игуадзэу Павел Беличко ащ ритыгъ. Ар ыгу кьыдеIэу пстэуми мэфэкIымкIэ кьафэгъушIуагъ. Форумыр егъэжыагъэ зэрэхьугъэм, зэрэлъыкIотагъэм, хэгъэгум кьэбар шъолъыр зыкI цызэхэхьэныгъэмкIэ гухэлъыр

зэрэщыкIэкIырэм, СМИ-хэм яIофшIэкIэ-хабзэхэм кIэкIэу кьа-тегушIуагъ. Гъэзетеджабэ зэб-гъэгъоты пшIоигъомэ, уишъып-кьэ епхьылIэн зэрэфаер, IофшIэкIэ дэгъум гур зэригъэшIу-рэр, уапэкIэ узэрищэрэр кьы-Iуагъ. Сыдигъуи гуетныгъэ хэ-лъэу Iоф ашIэнэу кьаджагъ, джа-щыгъум гъэхьагъэхэри зэря-Iэштхэр кьыIуагъ.

Гупчэ Кьэралыгъо Всероссийскэ телевидением иканалэу «Россия» зыфиIорэм ипрогра-мэу «Мусульмане» ипашэу Ва-сильи Антиповыр мэфэкIымкIэ журналистхэм кьафэгъушIуагъ. Илээс 27-рэ хьугъэу Iоф зишIэ-рэм, анахьэу иныбжьыкIэгъум, командировкэкIэ регион 56-м зэрэщыагъэр кьыIуагъ. Хэтрэ журналисткIи анахь мэхьанэ зилэр гум зэхышIэу, зэхыхьэу, цыфхэр зэрэзэхышIыкIхэрэр арэу ылыгътагъ. СМИ-хэр сы-дигъуи кьогъуи, кьуачIи ашыIэ цыф цыкIу пэпчэ анэсынхэ, гъэзетеджэхэр амыгъэпшъхэу, ятхыгъэхэмкIэ кьызыфащэнхэ, щыIакIэм кIагъэгъушIунхэ, нэхэм кIэгъэзынчъэу бэ алъэгъун зэ-рэфар кьыхыгъэщыгъ.

Шуфэс псалъэхэм ауж пле-нарнэ зэхэсыгъор темэ шъхьалэу «Джьэрэ СМИ-хэр: кьэралыгъом иехэр ыкIи унаехэр. ТапэкIэ ахэм сьд фэдэ гъэпсыкIа хахыщтыр?» зыфиIорэмкIэ лъагэкIотагъ. Ар зэришагъ Шъхьэлэхьэ Аскэр.

СМИ-хэм кьарыкIотыгъэр еж кьэралыгъо органхэр арыми зэ-лтытыгъэр, ахэм гъэпсыкIэ гьог-гоу хахыщтыр зыфэдэщтым ана-хьэу еж журналистхэр ары-ыгъэгумэкIхэрэр. Сьд фэдэшта ахэм азытэ тапэкIэ?

Темэ шъхьалэм епхыгъэу кьэ-уцугъэ IофыгъомкIэ журналист пэпчэ иIофшIэн иIэубытыпIэу еплъыкIэу иIэр кьыриIотыкIыгъ.

Урысыем ижурналистхэм я Союз исекретарэу Лариса Шамиковам форумым итемэ шъхьа-лэ узэгупшысээн икьун зэрэхэ-лтыр кIигъэтхыгъ. Кьэралыгъо СМИ-хэм Iоф ащызышIэхэрэм япчъагъэ процент 80-м зэрэкIа-хьэрэр, процент 20-р унаехэм зэ-ратэфэрэр кьыIуагъ. ЫшхьэкIэ унэе журналэу «Персона» зы-фиIорэм илээс 15 хьугъэу Iоф щешIэми, регионхэмкIэ мыщ фэдэ лъэбэкIур псынIкIэ зэрэ-мыхьуштыр ипсалъэ кьышыхы-гъэщыгъ. Анахьэу ар зэпхыгъэр бээр арэу ылыгътагъ. ЛъэпкIэ гъэ-зет пэпчэ ипшъэрлыгъэ гъэцэкIэу Iоф зэришIэрэм еж кьэралы-гъом ифедэ зэрэхэлъыр, игъэхьа-гъэ кьызырIауатэрэм агуругъу кьы-шIыгъ. Ау адыгабэкIэ кьыдэ-кIырэ гъэзетыр зыщэфын кьы-кьыокIым, гушIуэм пае, «кьэра-лыгъор лъэпкыбэм ищыIакIэ пэ-Iапчъэ хьушIтба?» зыфэпIощтым

кьышхуцугъ. БгъуитIуми — кьэ-ралыгъо ыкIи унэе шыкIэ-гъэп-сыкIэхэм — журналистымкIэ дэгъуи, дэи зэрахэлъыр кьы-Iуагъ. ЗымкIэ, чиновникхэм агу тешIыкIыгъэу, ашIоигъом тетэу Iоф пшIэн пае; адрэмкIэ, гушIу-лэр нахь шъхьафитэу бгъэфедэн плъэкIышт. Ау сыдигъуи журна-листым щыгъушпшэ мыхьуштыр сьд кьэбар кьыIотагъэу, кьытхы-гъэми, ылыапсэ зынэсырэр зэхэ-угуфыкIыгъэу ышIэныр, шIу гор-рэ ахэбгъуатэу а зэкIэ гъэпсыгъэ-ныр ары. Мы IофыгъомкIэ бэ узфызэнэкьокьун плъэкIыштыр: предпринимателымрэ журна-листымрэ ялорэ яшIэрэ зэрэзэте-хьащтхэр э зэгуремылоныгъэхэу азыфагу кьыхьан ылыэкIыштыр; цIагъэрэ пытагъэрэ бэу зыш-кIэгъэшт мы Iофыр, Шамиковам кьызырIауагъэмкIэ, ауми узэ-гъусэмэ, кьышхьэри бгъэкошын аIоба, гуетныгъэ ин пэбгъохы-мэ, гухэлъым зыкыпфызэIуи-хьшт.

Гъэзет-радиоинформационнэ комплексэу «Вольная Кубань»

ахэр цыфхэм нахь зэрэшIогъэ-шIэгъонхэр, щыIакIэм хэлъ лъэ-ныкьэ дэгъури дэири зытетым фэдэу кьызырэлотыкIырэм ахэр зэрэдиыхьыхэрэр кьыIуагъ. Ау ежэ СМИ-хэм яшIэ хэмылэу, яшIоигъоныгъэхэри кьыдэмыл-тагъэу сьдми зыгорэм ебдзы-лэнхэр зекIокIэ пхэнджэу ылыгъ-тагъ. ЗэхьокIыныгъэм кьыкIэ-кIощтыр зэхэугуфыкIыгъэу пшIэ зыхьукIэ, нахьышIум Iофыр фэпшэн плъэкIынуэ зэрэщытыр кьыIуагъ. Тхэн-гушшэсэныр не-пэ техническэ прогрессыр хэмы-тэу зэшIопхын плъэкIыштытэп, арышъ, журналист пэпчэ пшъэ-рылгыбэ зэдигъэцэкIэу Iоф ышIэным итгэу кьызырэсыгъэм анаIэ тыраригъэдзагъ.

«КьыдэгъэкIэкIо унэу «Став-ропольем Ипериодик» зыфи-Iорэм игенеральнэ директорэу Александр Федоровым, Кьал-мыкыбэм ижурналистхэм я Союз итхьаматэу, республикэ гъэзетэу «Халым Унн» иредактор шъхьа-лэу Санал Шавалиевым, Темыр Осетием — Аланием ирайон гъэ-

игенеральнэ директорэу ыкIи иредактор шъхьалэу Виктор Ла-мейкиным бысымхэу форумыр зэхэзышагъэхэм, илээс кьэс ар нахь гъэшIэгъонэу зыгъэпсхэрэм афэрэзэу ашIэрэ IофышхомкIэ «тхьашъуегъэпсэу» кьариIуагъ. Мамырыгъэр, унагъор, кьэра-лыгъор гъэпсыгъэнхэмкIэ, ухьу-мэгъэнхэмкIэ гушIуэм кIочIэ ин зэриIэр кIигъэтхыгъ. Кьэралы-гъом охтэжэхом кьыкIоцI мыль-ку ин атыригъэкIуадэу (милли-арди 104-рэ илээсым) СМИ-хэр зэриIыгъыгъэхэр ыкIи джы ахэр хэти зыфэлъыгъыштым ратынхэу зэралорэм джэнджэшыбэ зэрэ-хэлъыр кьыIуагъ.

Кьэралыгъо СМИ-хэр зиём сьдымкIи: мылькумкIи, куп-кIымкIи, шапхэмкIи епхыгъэ-хэмэ, унаехэр — ежэ-ежырэу зызылыгъыжын амал зилэхэр бэкIэ зэрэнахь шъхьафитхэр, якъэлэми, ягушIыи зэрэнахь чан-хэр хигъэуэфыкIыгъ. Шъхьафит СМИ-хэм япчъагъэ зэрэхьахьорэр,

зет ипашэ игуадзэу Анзор Каса-евым форумым итемэ шъхьалэкIэ яшIолIэу кьыралотыкIыгъэхэм шьыпкьэр, гушшэсэ икьур кьэ-бэкIыштыгъ.

Форумым хэлэжэхэрэм ащы-щыбэмэ темэ шъхьалэхэу «Джы-рэ СМИ-хэр: кьэралыгъом иехэр ыкIи унаехэр. ТапэкIэ ахэм кьарыкIотыгъэр?», «СМИ-хэр тер-роризмэмрэ экстремизмэмрэ зэ-рапэуцужьхэрэр» зыфиIохэрэм, «Iэнэ хьураеу» хэдзынхэмрэ СМИ-хэмрэ язэдэлэжээн фэгъэ-хыгъагъэм, «Редакциемрэ рек-ламэмрэ язэпхыныгъэ» зыфиIо-рэмкIэ мастер-классэу зэхашэ-гъагъэхэм чанэу яепллыкIэхэр кьащыраIотыкIыгъэх.

Журналистхэм азыфагу зэгу-рылоныгъэ, зэдэлэжэныгъэ илгы-мэ, анахь Iофыгъо инхэри шIуа-гъэ хэлъэу зэрэзэшIуахыштытхэм цIэх хэлъэп.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.
Сурэтхэр Iэшыныэ Аслъан тырихыгъэх.

ДЖАРЫМЭ Адам:

Джарымэ Адам жьоныгуаклэм и 22-м Краснодар краим и Северскэ район ипашэу хадзыгъ. Ар къуаджэу Пэнэхэс кыщыхугъ, апшээр юридическэ гэсэнныгъэ и, Тэхутэмыкье районим ит совхозэу Хьахьуратэм ыцлэ зыхьырым, пцэжыехэр зыцахьурэ совхозэу ащ шылэм ядиректорыгъ, Северскэ районим ит мэкумэщ хьымэтшлэлэхэм я Ассоциация ипэцагъ, поселкэу Яблоновскэм дэт предприятиеу «Агроперспектива» зыфилорэм итхьамэтагъ, Северскэ районим иадминистрация ипашэу экономикэмклэ игуадзэу Иоф ышлагъ, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатыгъ. «Кубань хэхьоныгъэ егъэшлыгъэным илахьышхо зэрэхышыгъагъэм фэш!» зыфилорэ медалэу я 2-рэ степень зилэр Краснодар краим игубернаторэу Александр Ткачевым 2002-рэ илъэсым Джарымэ Адам кыфигъэшшоагъ. Мазэм кьехугъ Северскэ районим ипашэу Адам Иоф зишлэрэр. Ащ гуцылэгъу фэхьугъ КъТРК-у «Адыгеим» ижурналистэу Тэу Замирэ.

Тэу З. Адам, Северскэ районим ипашэу бэмышлэу ухадзыгъ. Ащ пае тифэгъушлэ. Районим исоциальнэ-экономическэ зытет ухалпэмэ, сьд фэдэ Иофыгъоха ыпэралшэу Иоф зыдэшлэнэу бгъэнэфагъэхэр?

Джарымэ А. Северскэ районим псэуплэ 47-рэ ит, нэгъырэ мини 113-рэ шэпэу. Район пашэу сызыхадзым, ятлонэрэ мафэу цыф псэуплэхэр кьэсклэу хэу, ахэм адэсхэм залызгаклэу сыублагъэ. Тьдэ Иоф шысшлэнэу хьугъэми, цыфхэм зэпхыныгъэ адысшлэнэр шэны сфэхьугъ. Мазэклэ районим кьэсклэхьы, гумэ-кыгъоу илгъэр зэгъашлэхьы, тызэрэугъоний анахь Иоф зыдэшлэгъэн фэе лъэныкьохэр дгъэнэфагъэх. Ахэр еджаплэхэр, клэлэ-цыкълэу ыгъыплэхэр, сымэджэщхэр арых. Гъэмафэр кыхьагъ, еджаплэхэр, сымэджэщхэр дгъэ-цэкълэжыныхэу едгъэжыагъ, кымафэм зыфэтэгъэхьабыры. Апэу ары зыфэгъэгъэагъэр.

Районим ветеран 420-рэ ис. Ветеранхэм я Совет итхьаматэ, ащ хэтхэм нэлъасэ зафэсшлэгъ, ягумэклэжыгъохэм защызгъэгъо-загъ. Нахьыжмэ уафэсакьын, уалыплэгъэн фае, ары тэ тызэра-гъэсагъэр, тызэраплугъэр. Проекткълэхэр тэгъэхьабырых, еджа-плэхэр, район сымэджэщ гупчэр кватитфэу зэтэгъу ядгъэш-шынхэу тимурат. Джащ фэдэу спорт площадкэхэр, клэлэцыкълэу джэгуплэ чыплэхэр тэгъэпсых. Социальнэ лъэныкьом мэхьанэ-шхо етэгъы.

Тэу З. Тэхутэмыкье ыкълэ Северскэ районхэр зэгъунэгъух. Экономическэ, культурнэ, нэмыкълэ зэпхыныгъэхэр тилэхэ? Сьд фэдэ лъэныкьохэмклэ тыздэлэжъэн тлэгъыштыгъ?

Джарымэ А. Тирайонхэр егъашлэм зэготых, зэгъусэх. Районим и Мафэ бэмышлэу хэдгъэ-унэфыкълэгъэти. Тэхутэмыкьуае кыкълэхи кьэсклогъагъэх. Тызэхэхьэ, тыздэлэжъэ, тызэхэт. Джы нахь тызэхэхьан фае, сэмыш сышыгъэу Иоф зэрэсшлэрэм кыхэкълэклэ. Культурнэ, спортивнэ Иофхьабзэхэр зэхэтшэ-щтыгъ. Тэхутэмыкьое районим спортым гъэхьагъэу шылшыгъэ-хэмклэ ыцлэ дахэу рабэ. Сигуапэ гъунэгъухэр кытхьахэхэ зыхьу-

рэм. Тэри тахьхэзэ тшлэгъ. Ащклэ Тэхутэмыкьое районим ипашэрэ сэрырэ тызэ-гурыуагъ.

Тэу З. Тэхутэмыкье ыкълэ Северскэ районхэр, Адыгеимрэ Красно-дар краимрэ афэдэу, цыф лэпкыбэ зыщы-псэурэ чыплэхэм ащы-щых. Цыфэу щыпсэухэр зэгурэлоха?

Джарымэ А. Северскэ районим цыф лэпкэ 80-м ехьу ис. Районим и Мафэ, мэкъуогъум и 12-м, мыщ щыпсэурэ ермэлхэр, урымхэр, урысхэр, адыгэхэр паркым кыщызэрэугъо-и мэфэклэшхо щытшыгъагъ. Лэпкэ зэмышлунгъэ тирай-онхэм, краими арылгъэп, ти Адыгеи илгъэп. Дэгъоу тызэхэ-тыгъ, тызэхэт ыкълэ тызэхэтыгъ. Зэхэтынхэ фай цыфхэр, зэклэ-сэнхэ фай, зэрэлъытэнхэ фай. Зэклэ зылэ илгъыр цыфхэр ары. Утхьаматэ зыхьурэм, цыфхэр уиклэсэнхэ фае.

Тэу З. О Пэнэхэс укы-щыхугъ. Учылэгъухэр кыосэмэркьэхэрэба гъунэгъу краим тхьаматэ ущыхугъэу Иоф зэрэ-щыплэрэм пае?

Джарымэ А. 2002-рэ илъэ-сым шегъэжыагъэу Северскэ районим Иоф шысшлэнэу егъэ-жыгъагъ, мэкъумэщ хьымэт-шлэлэхэм я Ассоциацияе сьри-пэцагъ. «Кубань хэхьоныгъэ егъэшлыгъэным илахьышхо зэрэ-хышыгъагъэм фэш!» зыфилорэ медалыр Александр Ткачевым ащыгъум кысфигъэшхошэ-гъагъ. Ащ ыуж мы районим ипашэу игуадзэу Иоф сшлагъ, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм сьридепутатыгъ. Чылэм сызыкложьырым: «Адыгеим Иоф шыпшлэн фэягъэ, сьда адклэ укълэуагъ?» — алош, сичылэгъу-хэр тлэкълэу кысэсэмэркьэх. Шьхьае, сэ тьдэ сыкълэуагъэ-ми — сизэфэдэ. Северскэ рай-оним илгъэсипшырэ Иоф шыс-шлагъ. Цыф дэгъух исхэр. Мэ-заем и 2-м щыублагъэу районим ипашэу илгъатлэу згъэцаклэу, Львовскэм зэхэхэ шьлэу сыхэ-лэжъэнэу сызэклом, цыфхэр кьэтэджыхи лэгу кысфытеуа-гъэх. Сыгу кьалэтыгъ ахэм.

Тэу З. Шьыпкьэ дэдэм-клэ, хэдзынхэм ахэлэ-жыагъэхэм япроцент

80-м кьехьумэ амакьэ пфатыгъ. Районим щы-мыш цыфымклэ ар бэ-дэд. Ащ кыгъэнафэрэр цыхьэ кызэрэпфашы-рэр ары.

Джарымэ А. Шьушлагъэу уилэр цыфхэм ашлэн фае. Лгъэ-шэу ишлуагъэ кысэсклыгъ Львовскэм Иоф зэрэщысшлагъэм. Сишлуагъэ зэгъэкълэжъэ-хэр, сэ сщыгъупшэжыгъэх ахэр, гъэзетым кьатхэщтыгъэх. Зи-шхьэгъусэ сьмаджэ хьугъэ бзылфыгъэ горэм машинэ ести, сымэджэщым згъэсклогъагъэх. Сызыхадзы нэуж ар кысфэгъу-шлэнэу кьэсклогъагъ, гъэзетми статья кытхыгъагъ. Шьоу шлэ-рэм игугъу пшыжэ хьущтэп, ау ар агу кьэкълэжы зыхьурэм, цыфхэм уасэ зэрэфашыгъэр кыбгъурэло. Хэдзынхэр кло зэ-хьум, мафэ кьэс зэлуклэгъуипшэ — шьыкълэу сьлэщтыгъэ. Зы кьутыри, зы поселки кыхьэсы-нагъэп сынэмысыгъэу. Цыфхэм уазэрэдэпсэурэм фэдэу кьыбдэ-псэужыщтых.

Тэу З. Краснодар краим район пчъагъэ ит. Ахэм япачэхэр сьд фэдэ цыф лэпкыгъа?

Джарымэ А. Зэклэри уры-сых.

Тэу З. О узакъоу адыгэу уахэт?

Джарымэ А. Ары.

Тэу З. Краим ипашэ шьуизуогъорэм, сьд фэдэ пшээрлыгъа кышху-фигъэуцухэрэр?

Джарымэ А. Апэрэ пшээр-лыгъэу тилэр лэжыгъэр лухьыжы-гъэныр ары, етланэ кымафэм зыфэдгъэхьабырыныр. Цыфхэм ящылаклэ нахь дахэ, нахь дэгъу хьуным краим ипашэу гъуэ лъе-фы. Нахьыжхэм лгъэшэу тыналэ атет. Сьд фэдэ хьугъэ-шлагъэ тилэми, ахэр хэлэжъэх. Теклоны-гъэм и Мафэ ехьулэу зэфэдэ шьуашэхэр афадгъэди, парадым ахэр хэлэжыагъэх. Баннерхэр яд-гъэшлыгъагъэх яныбжыкълэгъурэ джырэ языгъэтрэ кьэзыгъэлгъэ-рэ сурэтхэр арытхэу. Джащ фэдэу баннер 50 ядгъэшлэ райо-ным ичылпэу зэфэшхьафхэм арыдгъэуцухагъэх. Лгъэшэу ягуа-пэ хьугъэ.

Ныбжыкълэхэм янахьыбэр Краснодар Иоф пашлэнэу макло. Районим Иоф шыпшлэгъэщтмэ, предприятие инхэр итхь — Афы-псыпэ чыдэгъэ заводыр, Иль-скэ чыдэгъэ заводыр. Олимпиа-дэм фэшлэ зэтырагъэпсыхьэрэ псэуалгъэхэм яшын хэлэжъэнхэу ныбжыкълэ куп Шьагъэ бэмышлэу дгъэклэуагъэ.

Сьд фэдэ упчлэ кьалэтыгъэми, апэ рагъэшхьырэр клэлэцыкълэу-хэр, ветеранхэр, щынэгъончэ-ныр ары.

Тэу З. АР-м псыкьыу-ным гумэклэжыгъохэр кы-фыхьыгъэх. Ахэм ядэ-гъэзыжыны епхыгъэ Иоф-шлэнхэр джы зэшлуахы. Цыф псэуплэхэм ямы-закъоу, мэкъумэщ лэ-жыгъэхэм псыр кьа-гоуагъ. А лъэныкьомклэ шьо шьуилофхэм язытет сьд фэдэ?

Джарымэ А. Чыгу гектар мин 50 тил. Мыщ фэдэ гьатхэ шылагъэу кьашлэжырэп — мэ-зитлурэ ныкьорэ, зэрэзэпыурэр маклэу, кьещыгъ. Техникэр, чы-лапхьэр хьазырхэу, губгъом тыхан тымылгъэкълэу бэрэ тыщы-тыгъ. Чыопсыр зызтэуцожьым, етыутын фаер етыутыгъ. Тхьама-фэ-тхьамэфитлуклэ лэжыгъэм илухьыжыны тыублэщт. Гектар мин 15 фэдиз коцэу тил. Бжы-хьасэм ипхьыны зыфэтэгъэхьабы-ры. Чыгухэр инвентаризацияе тэшлэх, зы гектари кьэмынэным фэшл. Мэкъумэщ Академием ишлэныгъэлэжъэхэри тиупчлэжъэ-гъух. Аужырэ илгъэсифым тилэ-жыгъэхэр зыфэдагъэхэр ахэм ядгъэуплэгъуагъэх, ахэр зэрэд-гъэбэгъошхэм иамалхэм тьагу-пшысэ. Унэе мэкъумэщ хьыз-мэтшлэлэхэм тыналэ атет. Иклэ-рыкълэу хэтэрыклэжэ бригадэ-хэр зэхэтэщэх. Цыфхэр цыкълэ-цыкълэу чыгуфм фэтэжыгъэхэ тшлэгъу. Лэжыаглохэр бэу тилэх. Ахэм уадэлэн фае. Лэжыгъэ бэ-гуагъэр зэрэащлэгъэ пунктхэр нахьыгъэм шьлэгъэщтыгъэх. Ахэр зэхэтэжыныхэу, мэкъумэщ бэ-дээршлэплэ тилэнэу тыфай, ахэм тьагупшысэ. Кьоджэдэсхэм Иоф-шлэн тэрэз ятыгъэн фае.

Илгъэ зыкълэ хьугъэу посел-кэу Яблоновскэм «Агроперспек-тива» ылоу предприятие шызэхэт-цагъэу Иоф ешлэ. Аргентинэм тыдэлажъэ, техникэ кьитэщы. А мэкъумэщ техникэр (сеялэхэр, опрыскивательхэр) Краснодар краими Адыгэ Республикэми арыт. Хьаклэмзые дэт титехникэ.

Тэу З. О уиунэгъо клоцк-клэ хэтэ уилэу уцэла-жъа?

Джарымэ А. Хэтэ цыкълэу тил, ау сэ сыщылажырэп. Тянэ непи нычэпи хэтэм хэт. Илгъэ 30 хьугъэу тиунагъоклэ Яблонов-скэм тыдэс, клэли, пшгъашы тил, тлэри юристых.

Тэу З. Ащыгъум, ятэ илгъагъо рыкълэуагъэх. Адам, кьэжыными проф-фессиональнэ хэшлыкълэ зэрэфыуилэм тыщыгуау. Районим и Мафэ хэ-жыгъэунэфыкълэ зэхьум, цыф лэпкэ зэфэ-

шхьафхэм якьашьохэр кыщыпшыгъэх. Зыгъэ-псэфыгъо уахэтэм сьда узыпылэныу анахь уикласэр?

Джарымэ А. Охьтэ тлэкълэу сьлэ зыхьурэм, чылэм секъудыи, ащ сэкълэ, синыйбжэжыгъухэм сахэхьэ. Сянэжэ сиплугъ. Сыкьы-щыхьугъэ унэм сэкълэ, сянэшхэр дэсых. Тызэрэугъоинш, тызэхэ-сы, тилэцылгъоу тыгу кьэтэгъэ-кълэжы. Джащ сыкълэу сыкьы-зытырэм, кълэчлэ зэрэсхэлэыр сшлэу Иофшлэныр есэгъэжыжы. Еджаплэм тыщеджэ зэхьум, псэуэми зэлгъашлэрэ Кьулэ Амэр-бий кьакълэу кьытэплыгъагъ. Студиеу зэхышгъагъэм сыхэфэ-нэу хьугъагъэ. Ар 1982-рэ илгъэ-сыр арыгъэ. Ащ тигъаси «Нал-мэсыми» Иоф шысшлэнэу хьу-гъэ. Непэ кьызнэсыгъэми кьэ-шъоныр сыгу хэтлагъ, сиклас.

Тэу З. Уклэгъожьырэба нэмыкълэ лъэныкьэ зэрэащыгъэмклэ?

Джарымэ А. Сыкълэжыжы-рэп, ау ащи ишлуагъэ кьысэ-кълэжы, кьысшхьэпагъ. Совет-скэ Союзыр зытло-зыщэ кьэт-кълэжыагъ. Ащи тхыгъэхьагъ.

Тэу З. Кьэбар лыгъэ-лэс амалхэм сьдэуцтэу уафыщыта, журналист-хэм Иоф адэшлэныр угу рехьа?

Джарымэ А. Иоф адэшлэ-ныр сыгу рехьы. Ясэлэ: «Зэрэ-щыгъэу кьэшгъутх, тхьаматэм шьу-щымытхьу зэпыт. Дэгъум нэмы-кълэу, дэими игугъу кьэшшыл». Цыфмэ ахэр ашлэнхэ фае. «Час контролэ» тэлэш, блыпэ кьэс тызэлэклэ. Апэу зэрэдгъажырэп кьэбэзныгъэм епхыгъэ Иофхэр арых. Федеральнэ гъогур райо-ным пхырэкълэ. Зэрэ Урысыеу хы Шьуцлэм ащклэ маклох. Гъо-гур, кьутырхэр кьэбэзэнхэ фае. Телевидением илофышлэхэм ясэ-ло: «Блыпэ кьэс шьоклош, тешьо-хыш, кьэшыогъэлэагъо». Джащ фэдэ кьабз гъэзетхэри. Ясэлэ: «Сэ бэрэ сыкьышгъумыгъах. Цыф-хэр бэу тилэх дахэ япон атефэу. Ахэм шьуналэ нахь атежыгъэт». Гъэзетыр гъэшлэгъонын фае.

Тэу З. Тхьаматэмэ щы-клагъэу ялэхэр журна-листхэм кьыхагъэщэу мэхьу. О Иоф зыдаплэ-рэмэ, игуадзэмэ кьы-зэралорэм фэмыдэу, Иофхэм язытет нахь дэуе журналистхэм кьы-хагъэщыгъэ зыхьукълэ, ащ уасэ фэошлэ?

Джарымэ А. Фэсэшлэ. Критикэ дэгъур сыгу рехьы. Мы лэнатлэм сыкьызылохьаклэм, хэ-ти ышлэрэр кьысфилуатэ шлои-гуагъ. Сьдэлугъ, етланэ цыфхэм сахэхьагъ. Ахэм кьыуалоштым фэдэ гуадзэхэми, нэмыкълэми зэ-хьуагъэхьыщтэп. Ахэм непи, ны-чэпи уахэтын фае. Цыфхэм кьы-ныгъохэм уналэ атырыуагъэ-дзэщт, кьыбделэщтых ыкълэ.

Тэу З. Тхьауегъэпсэу, Адам, уахэтэ кьыхэб-гъэклэ гуцылэгъу укы-зэрэфэхьыгъэмклэ.

Илъэпкь ыгъэлъапшэщтыгъ

Шэныгъэлэжъ-журналистэу, филологии шэныгъэхэмкIэ кандидатэу, М. Ломоносовым ышIэ-кIэ шыгъ МГУ-м идоцентэу, Краснодар краим, Адыгеим ыкIи тхыгъэу ащызэлъашIэрэ Тхыгъушэ Игорь ижырэ лъэпкьэу кызыхэкIыгъэм ищытхуэ зери-фэшъуашэу илофшIагъэхэмкIэ лъыгъэкIотагъ. Ар 1935-рэ илъэ-сым ичъэпыогъу мазэ и 27-м кьалэу Краснодар кышыхыгъу. Ятэу Нухъэ а уахътэм сэнэ-шъхъэлэжынымрэ сэнэшIы-нымрэ апылгъ Краснодар инсти-тутым (джы Кубанскэ аграрнэ университетым) шеджэщтыгъ. Янэу Таисие а институтым Ioф-щишIэщтыгъ. Нухъэ Краснодар краимкIэ кьуаджэу Агуй-Ша-псыгъэ шыпсэуштыгъэ мэку-мэщышIэ унагъом кыхыуагъ, шапIугъ. Таисие Сыбыр шы-щыгъ, пасэу янэ-ятэхэр имы-Iэжъхэу кьэнэгъагъ. Шапсыгъэ районэм Ioф-шашIэхэу, ахэр нэIуасэ зэфэхьуагъэхэ ыкIи кьээрэщэгъэх. Игорь ишIагъэ наукэм екхыгъагъ, зэпыугъо зыфэхьуагъгъэр Хэгъэу ззо-шхо мэшIуаер кIо зэхьур ары. РСФСР-м шэныгъэхэмкIэ изас-лууженэ IoфшIэшхоу, мэ-кьумэщ хызмэт шэныгъэхэм-кIэ докторэу, профессорэу, зэ-лъашIэрэ селекционерэу шы-тыгъ.

ШыпкьэмкIэ, тыр зыфэягъэр ежым игъогу ыкьоу Игорь ты-рищныр ары. ИцIыкIугъом кы-шыублагъэу студентхэм практи-кэр зышаригъэхьыщтыгъэ садым зыдишэщтыгъ. Джащ фэдэу ин-ститутым илабораторие Ioфэу шашIэрэр ригъэлэжъуштыгъ, экспедициехэм ахигъэлажъ-щтыгъ. Ау Игорь мэкумэщ ин-ститутыр еджапIэ кыыхы-гъэп, М. Ломоносовым ышIэ-кIэ шыгъ МГУ-м журналистикэмкIэ ифакультет 1953-рэ илъэсым чIэ-хыагъ. ЗэлъашIэрэ поэтэу Бэрэ-тэрэ Хьамидэрэ арырэ зы груп-пэм зэдисхэу зедеджэщтыгъэх, университетым иобшежитие хэт унэми зэдисыгъэх ыкIи зэныб-джэгъуагъэх.

Университетыр 1958-рэ илъэ-сым кызыуахы, Игорь илъэси-хым кыкIоцI телевидениемрэ радиовещаниемрэмкIэ Красно-дар краевой комитетым Ioф-щишIагъ, зэхэгъэхьыжыгъэ ре-дакцией (ныбжыкIэ, кIэлэцIы-кIу, спорт кьэтынэмкIэ) ипэ-щагъ. А илъэхэм краевой теле-радиокомитетым хахъэщтыгъ Адыгэ радиор, ащ иIэшъхъэ-тетыгъэ Жэнэ Къырымызэрэ Игорьрэ зэныбджэгъушхо зэ-фэхьуагъгъэх. Ахэр аныбжыкIэ дэхэклаеу зетекIыштыгъэх нахь мышIэми, ялофшIэ-кIэ-гушшыса-кIэхэмкIэ лъэшэу зэдишэщты-

гъэх. Адыгеим екхылIэгъэ кьэ-тынхэр краевой телевидением-кIэ ыкIи радиомкIэ агъэхъази-рыштыгъэх.

Нэужым, 1966-рэ илъэсым, еджэныр лъыгъэкIуатэ шлоигъоу МГУ-м журналистикэмкIэ ифа-культет иаспирантурэ Игорь чIэхъэ. А илъэс дэдэм кышщэгъ-жыагъэу факультетым Ioф-ши-шIэнэу Ioхъэ. Журналистикэм исоциологии Ioфыгъохэр кызы-гъэлэжъуагъырэ диссертацием итхын лъэшэу пылгыгъ. Ар Ioф-шIэгъэ дэгъу хъугъэ филологии шэныгъэхэмкIэ кандидат степе-ныр кыфагъэшъошэнымкIэ.

Дунэе шапхъэхэм адезы-гъэштэрэ социологии ушэтын шъхъапэу «Таганрогскэ проект» цIэрылом Игорь хэлэжъэгъагъ. Ащ научнэ ыкIи практическэ Ioфыгъоу зэшIуихыштыгъэхэм уарымыгушхон плъэкIырэп. Все-союзнэ, всероссийскэ, регио-нальнэ научнэ-практическэ кон-ференциехэу Москва, Ростов, Махачкала, Краснодар, Мые-кьуапэ ыкIи нэмыкI чIыплэхэм ащызэхашэщтыгъэхэм чанэу ахэ-лажэщтыгъ.

Театроведэу Шъхъэлэжъо Свет-ланэ кьэралыгъо телерадио-компанием Ioф-щишIэ зэхьум, авторскэ программэу «Автограф на память» зыфиорэм ар кы-хигъэлэжъэгъагъ. Игорь шIэ-ныгъэу зэригъэгъотыгъэр, экIэ амал-кьулаеу IэкIэлъыгъэр мэ-хъанэшхо зэритыштыгъэ жур-налист Ioфым фиэгъэшIушIэ-щтыгъэх ыкIи а Ioфым фIэлэп-Iэсэ кадрэхэр гъэхъазирыгъэн-хэм пылгыгъ. НыбжыкIэхэм сэ-нэхъатэу кыхахыгъэм хэшIы-кIышхо фыраIэу зыпкь иуцон-хэр ары зыкIэхопсыштыгъэр. Ыналэ атыригъэтызэ, Адыгеим икIыгъэ нэбгырэ пчъагъэ жур-налист сэнэхъатым фиэгъасагъ. Ахэм ащышых ЕмыкI Нурджа-нэ, Iэшъынэ Рэмэзанэ, нэмыкI-хэри.

Телевидением, радиом, тхыль-тедзапIэм, журналхэм, гъэзетхэм ялофышIэ хъунхэм пае студент мин пчъагъэ ригъэджагъ. Ащ Ioф-шишIэгъэ илъэхэм кьаклоцI пэщныгъэ адызрихъэзэ, шъэ пчъагъэ хъурэ диплом IoфшIа-гъэхэмрэ пшIы пчъагъэ хъурэ кандидатскэ диссертациехэмрэ пхырагъэкIыгъэх.

Шэныгъэлэжъ-журналистэу Тхыгъушэ Игорь дэгъоу зы-шIэщтыгъэхэм зэрэхагъэунэ-фыкIырымкIэ, удэгущыIэнкIэ цIыф гъэшIэгъонэу, Iэдэбышхо хэлъэу, шэныгъэшхо иIэу, сэ-мэркъэу шъабэр кIэлъагъэу гу-щыIэу шыIэныгъэр шIу ыльэ-гъоу, цIыф гохъэу, хэткIи цыхъэ-шIэгъоу, ятэу, шIэныгъэлэжъ цIэ-рыIoу Нухъэ ифэшъошэ ыкьоу

зэрэщытыгъэр ары. Ятэ кызы-шыхыгъэ кьуаджэу Агуйрэ (хы ШIуцIэ Iушъом Iут) нэмыкI ша-псыгъэ кьуаджэхэмрэ ащыпсэу-хэрэм Игорь лъэшэу шIу альэ-гъуштыгъ, агъэлъапшэщтыгъ ыкIи шъхъэклафэ фашIыштыгъ. Игорь игъэхъагъэхэм апае ышIэ ижы-рэ шапсыгъэ лIакъом, игупсэ чIыналгъэм ятарихъ хъхъагъ.

Ioф горэ иIэу Краснодар, Туапсэ, Шъачэ, Мыекьуапэ, нэ-мыкI чIыплэхэми ащыIагъэми, ренэу зыдахъэщтыгъэр, ыгукIэ кызыолэжыштыгъэр Агуй ары. Ащ иIахылы-благъэхэм ямы-закъоу, ичIыплэгъухэм зашIуи-гъагъэщтыгъ. Джащ фэдэу ятэ ышIэкIэ эджэгъэхэ гурыт еджа-плэу кьуаджэм дэтым чIэмыхъэу кыыхэкIыштыгъэп. Ащ зIу-кIэ-гъу-зэдэгущыIэгъоу кIэлэзгъа-джэхэмрэ кIэлэеджакIохэмрэ ащыдыриIэщтыгъэхэр зегуры-Ioныгъэрэ гуфэбэныгъэ инрэ ахэлъэу кIоштыгъэх. Мыщ пы-дзагъэу кьэтIон Игорь Туапсэ зыкIокIэ, ятэ иIахылы-благъэу Шъхъэлэжъо Владимир иунагъо бысымкIэ кызыэрэщыуштыгъэр. Район гъэзетэу «Черноморье сегодня» зыфиорэм ире-дакция чIахъэщтыгъ, ащ Ioф шы-зышIэрэ журналистхэм залуи-гъа-кIэщтыгъ. Хы ШIуцIэ Iушъом Iус шапсыгъэхэм ягъэзет закъоу «Шапсыгъ» зыфиIoу кыдэкIы-рэм ыналэ тыригъэтэу, афэгумэ-кIэу ялофшIагъэ лъыплъэщтыгъ. Лъэпкьым ыпашъхъэ кьуиуорэ Ioфыгъо мыпсынIэхэм язэшIо-хын хэлажэщтыгъ.

Игорь хэгъэгуми IэкIыб кьэ-ралыгъохэми бэрэ кьащикIухъэ-щтыгъ, ау анахь ыгу зыхэтIагъэу шытыгъэр ятэ кызышыхыгъэу шапсыгъэ чIыналгъэр ары.

Ыгурэ ыпсэрэ етыгъэу илъэс пчъагъэр ятэ гушъхъэлэжыгъэ кIэнэу кыгъэнагъэм изэгъэфэн, икыдэгъэкIын гуетныгъэшхо хэлъэу Ioф дишIагъ. Ащ ишIуа-гъэкIэ, ятэ илофшIэгъэ шъхъа-Iэу «Орехоплодные Краснодар-ского края» зыфиорэр Адыгэ

республикэ тхыль тедзапIэм 2003-рэ илъэсым кышыхау-тыгъ. Нэужым ятIонэрэ тхыльэу «Садоводство адыгов: народ-ные традиции, описание сор-тов» зыфиорэр 2008-рэ илъэсым кыдэкIыгъ. Джащ фэдэу ятэ илофшIагъэхэр зэхэуагъэу зыдэхъэгъэ библиографическэ

гъозэ шъхъаф ыгъэхъазири кы-харигъэуштыгъ. Ащ фишIыгъэ гушIапэм щетхы: «Зэфэ шып-кьэу зэралыгъэрэмкIэ, егугъухэ-зэ зэхэгъэуцогъэ гъуазэр ушэ-такIохэм, шIэныгъэлэжъхэм, ли-тераторхэм апайи хэткIи шIу-хъафтын анахь шъхъапэу, анахь ифэшъошэ нэпэеплэу шыт. Цыфым илофшIагъэхэр уахъ-тэм ипшагъо хэкIодэщтхэп, кьэ-бар зэфэшъхъафхэми ахэгъо-шыхъащтхэл...»

Исэнахъат хэшIыкIышхо фы-риIэу теле- ыкIи радиожурна-листикэм ыльапсэхэр зэрээрэ-гъэшIэрэ тхыльхэр Игорь кы-дигъэкIыгъэх. Ахэр «Ключ к эфиру» (гъусэ иIэу), «Радио-журналист и политика» зыфи-Ioхэрэр, нэмыкIхэри.

Ащ итхыгъэхэм апэрэу кьа-щызэхефы ищыкIэгъэ политикэ фэмэ-бжыкьым цIыф жьугъэхэм анэгъэхъыгъэм пае радиорэ шы-Iэ зэралыгъэр, непэ тызхэт шы-Iагъэм, уахътэм а фэмэ-бжыкьмэр зэратырагъэхэрэ шыIэхэр, ащ екIолIагъэу фашIыхэрэр. Джащ фэдэу итхыльхэм адэбгъотэ-щтыгъ тарихъ тхыльхэм, эксперт учIэхэм яджэуапхэр. Социоло-гие ушэтынхэм анэмыкIэу ащ мэхъанэшхо зэритыштыгъэр жур-налистхэм зэфыштыгъэхэу ха-бзэм иIэшъхъэтет IoфышIэхэм адыраIэхэр зэрагъэпсынхэ фаер, ялофшIэгъухэм гъусэныгъэ ады-ряIэу Ioф адашIэн, ащ дакIоу Ioфхэм арыкIуагъэр зэфагъэрэ шыпкьагъэрэкIэ кьалотэн зэрэ-фаер ары.

Аужырэ илъэхэм Игорь ишъыпкьэу Ioф зыдишIагъэр журналистикэмкIэ кIэу шыгъ гъогуагъэр — парламентскэ жур-налистикэр ары. А темэмкIэ иапэрэ учебнэ пособиехэр ыгъэ-хъазырих кыхаригъэуштыгъэх.

ИкIэухым шъушIыдгъэгъозэн МГТУ-м инженер-экономикэ факультет идеканэу, экономикэ шэныгъэхэмкIэ докторэу, профессорэу Беданэкъо Мурат итхыгъэ зэрэшыгъэунафы-

кIырэмкIэ, шIэныгъэлэжъ шып-кьэу зэрэщытыгъэм елгытыгъэу, Игорь ятэ илофшIагъэхэр игу-псэ чIыналгъэ кышыхауытэм, ащ мэхъанэу яIэн ыльэкIыштыр зыфэдэр кызыэрэгъуриIoшты-гъэр. КызыхэкIыгъэ лъэпкьыр, лIакъор сыдигъуи зышымыгъу-пшэгъэхэ цIыфэу, нэмыкI кьа-лэм, ау мырэушгъэу кьэпIон плъэ-кIышты, нэмыкI дунай шыпсэун фаеу хъугъэмкIэ мэхъанэшхо зилэ лъэбэкъоу зэрэщытыгъэр. Ащ инасып кыыхыгъэ ятэ ихъар-зынэщ шъхъаIэ кыхаригъэу-тын, ары пакIошгъ, апэрэ томым илъэгъэгъуцэ зэхышэн. Io хэмы-лъэу, а IoфшIагъэхэр адыгэхэм ящыIэ-кIэ-псэу-кIэ кыыхъухъэ-гъэ хъугъэ-шIэгъэшхоу шыт. Сыда пIомэ ащ иавтор ары «Черкесские сады» зыфиорэр научнэ IoфшIагъэхэм, ушэтын-хэм ащагъэфедэнэу хэзыгъэ-хъагъэр, адыгэхэм якультурэ шы-а Iахыыр лъэпкьым ита-рихъ кыыхъылыгъахыгъэр. КьызыэрэшIошIырэмкIэ, а хъу-гъэ-шIагъэм имэхъанэ джыри тапэ-кIэ тыхэгущысыхъан фаеу кышпышылъ. Тятэжъхэм ячIыгу шIульгъоу фыриIэр тым ыкьо иакъыл, игупшысэхэм ахиль-хъагъ.

— Игорь сятэу Беданэкъо КьэпIанэ иныбджэгъуагъ, — еIo Мурат. — Ахэр МГУ-м шы-зэдэджэгъэх, нэужым шIэгъэ арырэ сятэрэ яныбджэгъуныгъэ лъагъэкIотагъ. Ахэр зызIу-кIэхэ-кIэ, Адыгеим, шыIэныгъэм, гъэ-сэныгъэм ялофыгъохэм атегуш-ы-штыгъэх. Адыгеим экIэ шы-хъурэ-шышIэхэрэм ар алъыплъэ-щтыгъ ыкIи агъэгумэкIыштыгъ. Сятэ дунаим зехыжыым, а зэб-лэгъэныгъэ-зэныбджэгъуныгъэ-зэфыштыгъэхэу азыфагу илгы-гъэхэр сиунагъо лъыгъэкIуатэ-щтыгъэх. Игорь Мыекьуапэ кы-зыкIокIэ, бэрэ тызэгъусэщтыгъ, тызытегушылэн фэе Ioфыгъуабэ дгъотыштыгъэ.

Игорь удэгущыIэным гуапэ хэбгъуагъэ, цIыф гъэшIэгъон дэ-дагъ. Iэдэбышхо зыхэлъ цIыфэу шытыгъ, шыIэныгъэм кыыхэ-фэн ыльэкIыштыгъ сьд фэдэрэ хъу-гъэ-шIагъи ежъ иеплъыкIэ хэ-гъэушъафыкIыгъэ фыриIагъ. Джащ кыыхэкIэу арын фэе, нэб-гырэ горэми дэйкIэ кыпфы-тегушылэщтыгъэп: е дэгъукIэ, е зыпарэкIи. Ащ ишэн шъабэ, исэмэркъэу дахэ ыкIи игушIу-бзыугъэ экIэ гушIуагъэу фэхъу-штыгъэхэр бумэхъыштыгъэх.

Игорь унэгъо дахэ иIагъ, шIу ыльэгъурэ сэнэхъатымкIэ МГУ-м шыригъаджэщтыгъэх.

Тхыагъушэ Игорь илъэпкь ыпашъхъэ шушIагъэу шыриIэр гъунэнч. Ар опсэуфэ-кIэ ышIэ дахэкIэ ралэу, агъашIоу, лъыгъэ-ныгъэ ин фашIэу шытыгъ. Непэ кызыэрэтхэмытыжыым ыпкь кыкIыкIэ, бэ чIэгъынагъэр, ежъ тхэкIыжыгъэми, илъэуж дахэ, игуфэбагъэ цIыфхэм кьафы-щинагъ.

ШЭКИО Мур.

Сурэтым итыр: Тхыагъушэ Игорь иныбджэгъуэхэм ахэт (сэмэгумкIэ ятIонэрэ).

АДЫГЭ ТАРИХЪЫМ ШЫЩ

Адыгэ хэкум (ГукъэкIыжъхэр)

Заом Iухъанхэм ыпэкIэ адыгэ тхъаматэхэм хасэ зэIуагъагъэ. Ащ Iухъан фэе шыухэри, лъэ-сыдзэри кьекIуалэх. Ахэм кьа-уцухъэхэшгъ, тхъаматэхэм ахэ-

сых дээр заом Iузышэн фэе дзэ-пшыр — зэрэхъабзэу, ар илIыгъэ-кIэ цIэрыIo хъугъэ лIэу шыгъ. Акъы-ли, лIыгъи пхэлъынхэ, жи пIу-лын фае дзэпщ ухъуным фэшI.

ЗэолIхэр кьауцокIыгъэхэу тхъа-матэхэр мэхасэх,унашъо ашIы: сыдигъуа пыйхэм запэуцужыын фаехэр, заом шыоу, лъэсэу тхъа-пша Iушэгъэн фаер, тара дзэ пакIэу апэ игъэшъыгъэн фаер е ауж итын фаер. Тхъаматэхэр чэзыу-чэзыоу мэгушылэх, хэти ахэм апеорэп.

Тхъаматэхэм унашъо зашIырэ

нэуж зыш утыгум кьырагъэуцэ, ащ тхъаматэхэм ащыщ ешэ-сышъ, хасэм иунашъо дзэкIолI-хэм арелэ. Хасэм иунашъокIэ разэхэм дзэкIолIхэр IэIаохэ-рэп. Мыразэ кьахэкIыгъэмэ, ар фит зыфэмыразэр кьылонэу. Ха-сэм иунашъо зэкIэри зеуцо-лIэгъэ нэуж тхъэланэ ашIын фае кызыэрэзэкIэмыкIоштыгъ-

кIэ, пыим шъхъас зэрэфамы-шIыштымкIэ, апсэ зэремыблэ-жыштыгъэхэмкIэ. Дээр дзэпшы-ым IэмычIэ ральхъэ, ащ ыуж заом кыыхэкIыжыфэ-кIэ дзэм иуна-шъо зыIэкIэлъыштыр ары. Ащ ыIорэм зы нэбгыри шIокIыштыгъ.

Теофил ЛАПИНСКИЙ.

Поляк IыкIу.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

**Адыгэ Республикэм икъралыгъо мылькы хэхьэрэ чыгу лэххэр, къралыгъо мылькы зэрэхьэрэмклэ зигъунапкъэхэр
Адыгэ Республикэм икълэ шъхьалэ — Мыекъуапэ шамыгъэнэфэгъэ чыгу лэххэр ыпклэ хэмыльэу яунаеу зэраратырэ Шыклэм
зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм ехьылагъ**

Федеральнэ законодательствэм диштэу гъэпсыгъэным фэшл Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешлы:**

1. Адыгэ Республикэм икъралыгъо мылькы хэхьэрэ чыгу лэххэр, къралыгъо мылькы зэрэхьэрэмклэ зигъунапкъэхэр Адыгэ Республикэм икълэ шъхьалэ — Мыекъуапэ шамыгъэнэфэгъэ чыгу лэххэр ыпклэ хэмыльэу яунаеу зэраратырэ Шыклэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2011-рэ илъэсым гъэтхэпэм и 22-м ышлыгъэ унашъоу N 43-р зы-

тетэу «Адыгэ Республикэм икъралыгъо мылькы хэхьэрэ чыгу лэххэр, къралыгъо мылькы зэрэхьэрэмклэ зигъунапкъэхэр Адыгэ Республикэм икълэ шъхьалэ — Мыекъуапэ шамыгъэнэфэгъэ чыгу лэххэр ыпклэ хэмыльэу яунаеу зэраратырэ Шыклэм ехьылагъ» зыфилорэмклэ аухэсыгъэм (Адыгэ Республикэм иконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2011, N 3) зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу, я 8-р пунктым ия 3-рэ, ия 4-рэ подпунктхэм гуцылэхэу «унэгъо ныбжьыкълэхэр» зыфилорэхэр хэгъэкълыжьыгъэнхэу.

2. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм кышчыублагъэу мы унашъом кълучлэ илэ мэхъу ыкли 2011-рэ илъэсым мэлылфэгъум и 4-м щегъэжьагъэу правэм ыльэныкълэ азыфагу илэ хъугъэ зэфыщытыклэхэм алъэлэсы.

**Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
КЪУМШЫЛ Мурат**

кб. Мыекъуапэ,
мэлылфэгъум и 25-рэ, 2011-рэ илъэс
N 72

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

**Федеральнэ законэу «Сатыу Иофшлэныр Урысые Федерацием зэрэагъэзеклорэ лъапсэхэм яхьылагъ» зыфилорэм
игъэцэкълэрэ сатыу Иофшлэным изегъэушъомбгъунрэ япхыгъэ Иофыгъохэм афэгъээзэгъэшт
Координационнэ совет зэрэзэхьэрэм ехьылагъ**

Сатыу Иофшлэныр нахьышлоу зэхэцэгъэным тегъэпсыхьэгъэ къралыгъо политикэр пхырыщыгъэным фэшл:

1. Федеральнэ законэу «Сатыу Иофшлэныр Урысые Федерацием зэрэагъэзеклорэ лъапсэхэм яхьылагъ» зыфилорэм игъэцэкълэрэ сатыу Иофшлэным изегъэушъомбгъунрэ япхыгъэ Иофыгъохэм афэгъээзэгъэшт Координационнэ совет зэхэцэгъэнхэу.

2. Ухэсыгъэнхэу:

1) Федеральнэ законэу «Сатыу Иофшлэныр Урысые Федерацием зэрэагъэзеклорэ лъапсэхэм яхьылагъ» зыфилорэм игъэцэкълэрэ сатыу Иофшлэным изегъэушъомбгъунрэ япхыгъэ Иофыгъохэм афэгъээзэгъэ Координационнэ советым хэтхэр гуадзэу N 1-м диштэу;

2) Федеральнэ законэу «Сатыу Иофшлэныр Урысые Федерацием зэрэагъэзеклорэ лъапсэхэм яхьылагъ» зыфилорэм игъэцэкълэрэ сатыу Иофшлэным изе-

гъэушъомбгъунрэ япхыгъэ Иофыгъохэм афэгъээзэгъэ Координационнэ советым фэгъэхьыгъэ Положениер гуадзэу N 2-м диштэу.

**Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
КЪУМШЫЛ Мурат**

кб. Мыекъуапэ,
мэлылфэгъум и 7, 2011-рэ илъэс
N 105-р

*Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2011-рэ илъэсым мэлылфэгъум и 7-м
ышлыгъэ унашъоу N 105-р-р зытетым игуадзэу N 1-р*

Федеральнэ законэу «Сатыу Иофшлэныр Урысые Федерацием зэрэагъэзеклорэ лъапсэхэм яхьылагъ» зыфилорэм игъэцэкълэрэ сатыу Иофшлэным изегъэушъомбгъугъэнрэ япхыгъэ Иофыгъохэм афэгъээзэгъэ Координационнэ советым хэтхэр

А. Н. Беляковыр — Адыгэ Республикэм экономикэ хэхьоныгъэмрэ сатыумрэклэ иминистрэ иапэрэ гуадз, Координационнэ советым итхьамат

Ю. Ш. Аульэр — муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» иадминистрации ипашэ иапэрэ гуадз, Координационнэ советым итхьаматэ игуадз (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

Т. А. Дыхъур — Адыгэ Республикэм экономикэ хэхьоныгъэмрэ сатыумрэклэ и Министерствэ сатыумрэ лицензированиермрэклэ иотдел иконсультант, Координационнэ советым исекретарь

А. З. Аульэр — муниципальнэ образованиеу «Шэуджэн районым» иадминистрации ипашэ игуадз (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

В. Н. Безменовар — муниципальнэ образованиеу «Джэджэ районым» иадминистрации экономикэ хэхьоныгъэмрэ сатыумрэклэ иотдел ипашэ (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

И. Хь. Гъунэжьэкъор — муниципальнэ образованиеу «Тэхьутэмыкье районым» иадминистрации ипашэ игуадз (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

А. Кь. Дэргышъаор — Федеральнэ хэбзэлахъ кыулыкъум и Гъэорышлэпэу Адыгэ Республикэм шы-лэм ипашэ игуадз (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

А. А. Дзэхьохъур — мэкъумэшчышлэ (фермер) хьызмэтшлэпэхэм хэхьоныгъэ ашынымклэ лэпылэгъу афэхьурэ Адыгэ регион фондэу «Фермер» зыфилорэм идиректор (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

А. Г. Жуковыр — Федеральнэ антимонопольнэ кыулыкъум и Гъэорышлэпэу Адыгэ Республикэм шы-лэм испециалист-эксперт шъхьалэ (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

Л. С. Клыковар — къралыгъо статистикэмклэ Федеральнэ кыулыкъум Адыгэ Республикэмклэ ичлы-плэ орган транспортым, связым, сатыум, фэло-фашлэхэм ястатистикэмклэ иотдел ипашэ (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

А. А. Коблыр — Адыгэ Республикэм и Гъэорышлэпэу уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфэн фэгъэзагъэм ипашэ игуадз

И. С. Коваленкэр — щэфаклохэм яфитыныгъэхэм якъэухьумэнклэ ыкли цыфхэм шылэкълэ-псэукълэ тэрэз ягъэгъотыгъэнымклэ Федеральнэ кыулыкъум и Гъэорышлэпэу Адыгэ Республикэм шы-лэм санитар надзорымклэ иотдел ипашэ (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

А. В. Коротких — муниципальнэ образованиеу «Красногвардейскэ районым» иадминистрации экономикэ хэхьоныгъэмрэ сатыумрэклэ иотдел ипашэ (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

М. Кь. Мамгъэтыр — щэфаклохэм яфитыныгъэхэр къэзыгъэгъунэрэ Обществэу «Общественный контроль в действии» зыфилорэм ирегион общественнэ организацие и Адыгэ регион кьутамэ иправление итхьамат (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

В. Б. Мамыжьыр — муниципальнэ образованиеу «Кошхьэблэ районым» иадминистрации экономикэ хэхьоныгъэмрэ сатыумрэклэ иотдел ипашэ (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

О. Ю. Мостаковар — муниципальнэ образованиеу «Мыекъопэ районым» иадминистрации сатыум-клэ ыкли щэфаклохэм яфитыныгъэхэм якъэухьумэнклэ иотдел ипашэ (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

А. Хь. Мыхьэмэджанэр — Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымклэ и Министерствэ иотделэу гъомлэпхьэшлэ, перерабатываущэ промышленностым ыкли кьуаджэм хьызмэт цыкълухэу шызэхьагъэхэм афэгъэзагъэм ипашэ

Г. Г. Нагорнэр — Адыгэ Республикэм и Сатыу-промышленнэ палатэ игенеральнэ директор (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

А. Ш. Хьаклмамькьор — муниципальнэ образованиеу «Теуцожэ районым» иадминистрации ипашэ иапэрэ гуадз (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

Г. И. Черниковар — муниципальнэ образованиеу «Адыгэкълэ» иадминистрации ипашэ игуадз, экономикэ хэхьоныгъэмрэ сатыумрэклэ иотдел ипашэ (зэрэзэгъхэрэм тетэу)

М. С. Цужьыр — Адыгэ Республикэм экономикэ хэхьоныгъэмрэ сатыумрэклэ и Министерствэ сатыумрэ лицензированиермрэклэ иотдел ипашэ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Мылькур Адыгэ Республикэм икъралыгъо мылькы хэгъэхьэгъэным ехьылагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм икъралыгъо мылькы зэрагъэзеклорэм ехьылагъ» зыфилорэм диштэу:

1. Мэкъу-мэщым хэхьоныгъэ егъэшлыгъэным, мэкъумэщ продукцием, сырьем, гъомылапхьэхэм ябэдзэр Иофхэр нахьышлу шышлыгъэнхэм атегъэпсыхьэгъэ Къралыгъо программэу 2008 — 2012-рэ илъэсхэм ателытагъэм кыдылгытэрэ Иофхьабзэхэр гъэцэкълэгъэнхэм кыдыхэллытагъэу сомэ 491225,00-рэ хъурэ мылькыу Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымклэ и Министерствэ кыдлэкълыхьагъэр

гуадзэу N 1-м диштэу Адыгэ Республикэм икъралыгъо казнэ имылькыу (ыужклэ мылькур тлозэ дгъэ-клошт) гъэнэфэгъэнхэу.

2. Гуадзэу N 2-м диштэу зигугъу кьэтшыгъэ мылькур ыпклэ лъамытэу муниципальнэ образованиехэм ямуниципальнэ мылькы хэгъэхьэгъэнхэу.

3. Адыгэ Республикэм мылькы зэфыщытыклэхэм-клэ и Комитет:

1) мылькыу зигугъу кьэтшыгъэр кьалыхыгъэ-нымклэ ыкли ятыгъэнымклэ ищыклэгъэ пстэур ышлэнхэу;

2) Адыгэ Республикэм икъралыгъо мылькы ире-стрэ ищыклэгъэ зэхьоклыныгъэхэр фишлынхэу.

4. Мы унашъом игъэцэкълэн зэрэклорэм Адыгэ Республикэм мылькы зэфыщытыклэхэмклэ и Комитет гъунэ лыфынхэу.

**Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
КЪУМШЫЛ Мурат**

кб. Мыекъуапэ,
мэлылфэгъум и 7, 2011-рэ илъэс
N 106-р

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

УнапкIэмрэ коммунальнэ фэло-фашIэхэм атефэрэ уасэмрэ апае субсидиехэр зэраратырэ Шыклэм зэхьокIыныгыэ фэшIыгъэным ехьылагы

Законодательствэм диштэу гъэпсыгъэным фэшI Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешIы:**

1. УнапкIэмрэ коммунальнэ фэло-фашIэхэм атефэрэ уасэмрэ апае субсидиехэр зэраратырэ Шыклэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ илээсым чъэпыогъум и 16-м ышIыгъэ унашъоу N 204-р зытетэу «УнапкIэмрэ коммунальнэ фэло-фашIэхэм атефэрэ уасэмрэ апае субсидиехэр зэраратырэ Шыклэм

ехьылагы» зыфиIорэмкIэ аухэсыгъэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 10) зэхьокIыныгыэ фэшIыгъэнэу, ящэнэрэ пунктыр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«3. Адыгэ Республикэм IoфшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ IoфшIэнымкIэ ыкIи цIыфхэр социальнэу ухьумэгъэнхэмкIэ ичIыплэ органхэм арахьылIэрэ документхэм атетэу зытефэхэрэм субсидиехэр аратых».

2. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щегъэжыагъэу мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
КЪУМПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ,
мэкьюогум и 2,
2011-рэ илээс
N 90

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм икIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ тедзэ языгъэгъотырэ къэралыгъо учреждениехэм ялофыгъо заулэмэ яхьылагы

Адыгэ Республикэм икIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ тедзэ языгъэгъотырэ къэралыгъо учреждениехэм нахьыбэу шуагъэ кыагъэтыгъэным, мылькур, техникэр, егъэджен-методическэ амалхэр, Адыгэ Республикэм икIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ тедзэ языгъэгъотырэ къэралыгъо учреждениехэм якадрэ ресурсхэр нахьышIоу кызфагъэ-федэхээ, кIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ тедзэр нахь икIоу алэкIэгъэхьэгъэным атегъэпсыхагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешIы:**

1. Гъэсэнэгъэ языгъэгъотырэ учреждениеу «Адыгэ Республикэм кIэлэцIыкIу-ныбжыкIэ туризмэмкIэ и Гупч» зыфиIорэр, кIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ тедзэ языгъэгъотырэ къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ республикэ кIэлэцIыкIу экологэ-биологие гупч» зыфиIорэр, кIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ тедзэ языгъэгъотырэ къэралыгъо учреждениеу «КIэлэцIыкIу (ныбжыкIэ) техническэ творчествэмкIэ Адыгэ республикэ гупч» зыфиIорэр (ыужыкIэ къэралыгъо учреждениехэр тIозэ дгъэклошт) зэхэгъэхьажыгъэнхэу, ахэм ачIыплэ Адыгэ Республикэм икIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ тедзэ языгъэгъотырэ бюджет учреждениеу «Адыгэ Республикэм икIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ тедзэ языгъэгъотырэ Гупч» зыфиIорэр зэхэщэгъэнэу, Адыгэ Республикэм гъэсэнэгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министерствэ ар фэIорышIэнэу гъэнэфэгъэнэу.

2. Адыгэ Республикэм гъэсэнэгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министерствэрэ Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщытыкIэхэмкIэ и Комитетрэ граждан, IoфшIэн

законодательствэм диштэу къэралыгъо учреждениехэр зэрэзэхэгъэхьажыкIэхэрэм япхыгъэ зэхэщэн-правовой Ioфтхьабзэхэр зрахьанхэу.

3. Пэублэ профессиональнэ гъэсэнэгъэ языгъэгъотырэ къэралыгъо учреждениеу «Республикэ профессиональнэ лицей» зыфиIорэм имыльку хахьэщтыгъэ унэр — къалэу Мыекъуапэ иурамэу Крестьянскэм тет унэу N 378-р гуадзэм диштэу Адыгэ Республикэм икIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ тедзэ языгъэгъотырэ Гупчэм» етыгъэнэу.

4. Зигугъу къэтшIыгъэ мылькур ыгъэIорышIэнэу Адыгэ Республикэм икIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ тедзэ языгъэгъотырэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ Республикэм икIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ тедзэ языгъэгъотырэ Гупчэм» етыгъэнэу.

5. Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщытыкIэхэмкIэ и Комитет зигугъу къэтшIыгъэ мылькур къаIыхыгъэным ыкIи ятыгъэным атегъэпсыхьэгъэ Ioфтхьабзэхэр зрихьанхэу.

6. Адыгэ Республикэм гъэсэнэгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министерствэ кыфэIорышIэрэ учреждениехэм яспискэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2007-рэ илээсым мэкьюогум и 18-м ышIыгъэ унашъоу N 97-р зытетэу «Адыгэ Республикэм гъэсэнэгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министерствэ иIoфыгъохэр» зыфиIорэмкIэ аухэсыгъэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2007, N 6, 7, 10; 2008, N 2; 2009, N 1, 2, 3, 5, 12; 2010, N 1, 4, 5; 2011, N 2, 3) мыщ фэдэ зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

1) я 5-рэ, я 10-рэ, я 11-рэ пунктхэр хэгъэкIыжы-гъэнхэу;

2) я 24-рэ пункткIэр хэгъэхьогъэнэу ыкIи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«24. Адыгэ Республикэм икIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ тедзэ языгъэгъотырэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ Республикэм икIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ тедзэ языгъэгъотырэ Гупч» зыфиIорэр».

7. Мы унашъор зэрагъэцакIэрэм Адыгэ Республикэм гъэсэнэгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ и Министерствэрэ Адыгэ Республикэм мыльку зэфыщытыкIэхэмкIэ и Комитетрэ гъунэ Iафынэу гъэнэфэгъэнэу.

8. Заштэрэ мафэм щегъэжыагъэу мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхьу, къэралыгъо учреждениехэм яIoфшIэн зэрэщэгъэтыжыкIэрэм ехьылагыу юридическэ лицэхэм якъэралыгъо реестрэ зыкI зэрэратхэрэм ыкIи Адыгэ Республикэм икIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ тедзэ языгъэгъотырэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ Республикэм икIэлэцIыкIухэм гъэсэнэгъэ тедзэ языгъэгъотырэ Гупч» зыфиIорэм иучредительнэ документхэр къэралыгъом зитыхэрэм къащегъэжыагъэу мы унашъом ия 6-рэ пункт кIуачIэ иIэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу
КЪУМПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ,
жъоныгуаIэм и 11, 2011-рэ илээс
N 78

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

2011-рэ илээсымкIэ унэе IэпыIэгъу хьызмэтым илээсым къыклоцI фэдэу кыыхэкIын ылъэкIыщтымкIэ шапхэхэм яхьылагы

Законодательствэм диштэу мазэ къэс кIэлэцIыкIу зIэхэм ахьщэ IэпыIэгъу, унапкIэмрэ коммунальнэ фэло-фашIэхэм атефэрэ уасэмрэ апае субсидиехэр, гъот макIэ зилэ унагъохэм (шъхьэ закъохэу гъот макIэ зилэхэм) къэралыгъо социальнэ ахьщэ IэпыIэгъу ягъэгъотыгъэным фэшI унагъом унэе IэпыIэгъу хьызмэтым фэдэу кыфыхэкIырэр кыдэлъытэгъэным тегъэпсыхагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешIы:**

1. 2011-рэ илээсымкIэ унэе IэпыIэгъу хьызмэтым илээсым къыклоцI фэдэу кыыхэкIын ылъэкIыщтымкIэ шапхэхэу кIэлэцIыкIу зилэхэм мазэ къэс ахьщэ IэпыIэгъу, унапкIэмрэ коммунальнэ фэло-фашIэхэм атефэрэ уасэмрэ апае субсидиехэр, гъот макIэ зилэ унагъохэм (шъхьэ закъохэу гъот макIэ зилэхэм) къэралыгъо социальнэ ахьщэ IэпыIэгъу аратынэу закыфэзыгъэгъэгъэ унагъом пстэумкIи хахьоу иIэм кышчыдалъытэхэрэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнхэу.

2. Официальнэу кызыхаутырэ нэуж мэфи 10 зытешIэкIэ мы унашъом кIуачIэ иIэ мэхьу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ
ипшэрылгъхэр зыгъэцакIэу
А. ПЕТРУСЕНКО

къ. Мыекъуапэ,
мэлылфэгъум и 14, 2011-рэ илээс
N 62

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2011-рэ илээсым мэлылфэгъум и 14-м ышIыгъэ унашъоу N 62-р зытетым игуадз

2011-рэ илээсымкIэ унэе IэпыIэгъу хьызмэтым илээсым къыклоцI фэдэу кыыхэкIын ылъэкIыщтымкIэ шапхэхэу кIэлэцIыкIу зилэхэм мазэ къэс ахьщэ IэпыIэгъу, унапкIэмрэ коммунальнэ фэло-фашIэхэм атефэрэ уасэмрэ апае субсидиехэр, гъот макIэ зилэ унагъохэм (шъхьэ закъохэу гъот макIэ зилэхэм) къэралыгъо социальнэ ахьщэ IэпыIэгъу аратынэу закыфэзыгъэгъэгъэ унагъохэм пстэумкIи хахьоу яIэм кышчыдалъытэхэрэр

Илээсым къыклоцI хьызмэтым гуритымкIэ фэдэу кыыхэкIырэр зыфэдиизыр	(сомэ пчъагъ)	кролики, псышъои 10-м (лы)	1440	пчэнхэр — зы шъхьэм ехьоу;
зы былым пIашгъэм (лы)	5965	зы бжъэматэм (шъоу)	993	кроликхэр (псышгуаехэр) — шъхьитфым ехьоу;
зы чэмым (шэ)	13283	чIыгу Iахь соткэм	366	щагубзыухэр — шъхьи 10-м ехьоу;
хьубгапхьэм пае зы былым пIашгъэм	6870	Федэхэр кызыдалъытэхэрэр унэе IэпыIэгъу хьызмэтым:		бжъэматэхэр — бжъэмэти 10-м ехьоу иIэхэ зыхьукIэ ары.
зы къом (лы, шэ)	3720	чIыгу Iахьыр — гектар 0,1-м ехьоу;		Унэе IэпыIэгъу хьызмэтым фэдэу кыыхэкIырэр кы-
зы пчэным, мэлым (лы)	641	былым пIашгъэр — зы шъхьэм ыкIи ащ ехьоу;		зыдамыллытхэрэр унагъом исхэм ащыщ горэм а 1-рэ,
зы шым (лы)	6990	шыхэр — зы шъхьэм ыкIи ащ ехьоу;		я 2-рэ купым хэхьэрэ сэкъатныгъэ иIэ, сэкъатныгъэ зилэ
щагубзыушъхьи 10-м (лы, кIэнкIэ)	1280	къохэр — зы шъхьэм ехьоу;		сабый ащ щыпсэу е унагъом исхэм аныбжъ илээс
		мэлхэр — зы шъхьэм ехьоу;		70-м шъхьадэкIыгъэ зыхьукIэ ары.

Адыгэ Республикэм IoфшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ ведомствэ программэу «2012-рэ илээсым сэкъатныгъэ зилэхэм Адыгэ Республикэм социальнэ IэпыIэгъу щягъэгъотыгъэныр» зыфиIорэр ухэсыгъэным ехьылагы

Сэкъатныгъэ зилэхэм социальнэ IэпыIэгъу тедзэ ягъэгъотыгъэным, ахэр общественнэ щыIэныгъэм нахь хэщэгъэнхэм атегъэпсыхагъэу, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2008-рэ илээсым шышъхьэIум и 14-м ышIыгъэ унашъоу N 145-р зытетэу «Гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ ведомствэ программэхэр кызырагъэхьазырыхэрэ, зэраухэсыхэрэ ыкIи зэрагъэфедэхэрэ шIыкIэм ехьылагы» зыфиIорэм диштэу **унашъо ешIы:**

1. Гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ ведомствэ программэу «2012-рэ илээсым сэкъатныгъэ зилэхэм Адыгэ Республикэм социальнэ IэпыIэгъу щягъэгъотыгъэныр» зыфиIорэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнэу.

2. Гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ ведомствэ программэу

«2012-рэ илээсым сэкъатныгъэ зилэхэм Адыгэ Республикэм социальнэ IэпыIэгъу щягъэгъотыгъэныр» зыфиIорэм кыыхиубыгъэрэ Ioфтхьабзэхэм апIухьащт мылькур Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет кышчыдэлъытагъэхэм ашъхьэдэмыкIынэу.

3. Къэбар-правовой отделым ипашэ (О. В. Долголен-кэм) унашъом зыкIэтхэхэрэ нэуж мэфитфым къыклоцI: — мы унашъор Адыгэ Республикэм IoфшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ исайт ригъэхьанэу ыкIи ар гъэгъэгъэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм», мафэ къэс кыдэкIырэ сборникэу «Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиIорэм къащыхэутыгъэным ынаIэ тыригъэтынэу;

— мы унашъор Урысые Федерацием юстициемкIэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэIорышIанIэ Iэкигъэхьанэу Урысые Федерацием исубъектхэм яшэлхьэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьаным пае.

4. Мы унашъор зэрагъэцакIэрэм гъунэ Iысфынэу сшъхьэкIэ зыфэсэгъазэ.

Адыгэ Республикэм IoфшIэнымрэ социальнэ
хэхьоныгъэмрэкIэ иминистрэу
Наталья ШИРОКОВА

къ. Мыекъуапэ,
жъоныгуаIэм и 24-рэ, 2011-рэ илээс
N 104

Адыгэ Республикэм ия 20-рэ илъэс инэгъокI

«Налмэсым» джыри къежэх

Адыгэ Республикэр илъэс 20 зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ концертхэр тиворческэ купхэм зэхашэх. Дунаим шыцъерыло Къэралыгъо Академическэ ансамблэу «Налмэсым» ипчыхъэзэхыхъэхэр тикъуаджэхэм, район гупчэхэм ащыкIуагъэх. Адыгэ къашъохэр зышлогъэшлэгъонхэм лъэпкъ искусствэм нахъ куоу зыцагъэгъозэным фэшI амалышлэхэр ялагъэху тэлъытэ. Теуцожь районым игупчэу Пэнэжьыкыуае шыклогъэ зэхыхъокIэ «Налмэсым» илъэс Iофшлэгъур ыухыгъ — артистхэм ягъэмэфэ зыгъэпсэфыгъо уахътэ къэсыгъ. Концертым еплъыгъэхэм ащ гу лъатагъэп. КъэшъуакIомэ жьы акIэтэу лъэпкъ искусствэр къагъэлъэгъуагъ.

Композитор цIэрылоу Тхыабысым Умарэ ыусыгъэ ордэу «Налмэсыр» къэшъо» зыфиIорэмкIэ пчыхъэзэхыхъэр къызэIуахыгъ. Мэкъамэу пчэгум шыжынчырэм дырагъаштэзэ къызэрэшъохэрэм уегъэгъушхо. Урысымерэ Адыгеймерэ якъэралыгъо быракъхэр зэпэжыуужьхэу артистхэм аIэтых. Къашъоу «Тыргъэтаор» Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артисткэу Хъакъуй Анжелэ къышIы

залым чIэхсэр бэрэ Iэгъу афытеуагъэх. Пчыхъэзэхыхъэр къызыщаухыным «Налмэсым» ихудожественнэ пашэу, УФ-м изаслуженнэ артистэу, АР-м инароднэ артистэу Къулэ Мыхъамэтрэ Теуцожь районым культурэмкIэ и Унэ ихудожественнэ пашэу Лъащэкъо Фатимэрэ концертым еплъыгъэхэм зэрафэразэхэр къауагъ. Дунаим шыцъерыло ансамблэр тикъуаджэ

Зыщымыгъэгъупш тилъэлъ. **Нэныжъхэу Марин, Саид, Дана, Бэлл:** — Нэныжъ Айдэмыррэ ишъхъэгъусэу Людмилэрэ «Налмэсым» хэтых. Тиблагъэхэш, бэрэ тызэ-IокIэ. Концертыр шIэхышъу къаухыгъ, гу лъытымытэу уахътэр кIуагъэ...

Лыхъурэе Цул: — Сыныбжъ хэкIотагъ. «Налмэсым» непэ хэт артистхэр дэгъоу сшIэхэрэп. НахыпэкIэ Хъоджаехэр, якIэлэцIыкIухэр сыхъакIэ-щтыгъэх. «Налмэсыр» нахыбэрэ къытфэIкIонэу пашэхэм тфяIу.

КъэшъуакIом ылапэхэр илъэгъухэрэп

Пэнэжьыкыуае культурэм и Унэу дэтыр зэтэгъэпсыхъагъэу плъытэ хушIт. Сценэр цIыкIу дэдэп, ау изытет шыкIэгъабэ фэтэлъэгъу. Нэфынэхэр зэрэцагъэфедэхэрэм уигъэрээрэп. Ащ нахъ гумэкIыгъор сценэр загъэцIэкIэжым ащ иджэхашъо къыраIулэIкIыгъэ пхэмбгъур лъэгашъу зэралэтыгъэр ары. ЗэрэхъурэмкIэ, машэм итыхъу артистхэр пчэгум къыщэпшох. «Налмэсым» фэдэ лъэпкъ ансамблэхэм яIэпэлэсэныгъэ уасэ фэп-

АР-м изаслуженнэ артистэу Шагудж Батырай «КъэмчIасэр» къешIы.

зыхъукIэ, лъэпкъ гупшысэм ухецIэ. Ижырэ къашъоу «Исламыер» АР-м изаслуженнэ артистхэу Дугъ Иринэрэ Бахъуко Адамрэ шэпхъэ лъагэм диштэу къашыгъ. Кавказым шыпсэурэ лъэпкъмэ якъэшъо зэхэтрэ «КъэмчIасэмрэ» АР-м изаслуженнэ артистэу Шагудж Батырай къышIы. Хъут Су-саннэрэ Симболэт Бислъанрэ бэмышIэу Къулэ Мыхъамэт ыгъэуцугъэ къашъомэ ащышъу «ЛъэпчIасэм» икIэщакIох.

Алыбэрд Саньет, Мамсыр Ирин, Къулэхэу Мурадинрэ Айдэмыррэ, Хъэлэштэ Аскэр, Бэрзедж Сыхъатбий, нэмыкIхэри лъэпкъ къашъохэр къэзышIыгъэхэм ащыщых. Зубаил Хъалимэ шьонтырпаомэ япашъу лъэпкъ ордэдышъохэр зэхыхъэм зыцагъэжынчыхэм

хэм зэрашъуджырэм мэхъанэ езытырэмэ гушъыIэгъу тафэхъугъ.

ЕплъыкIэхэр

Тхъагъэпсэу Байзэтрэ Абыдэ Артуррэ:

— Адыгэкъалэ тыкыкIи Пэнэжьыкыуае концертым тыщеплъыгъ. «Налмэсым» икъэшъуакIэ, лъэпкъ музыкэр оркестрэм къызэрэригъаIорэр тшIогъэшIэгъон. «Налмэсым» сьд фэдызырэ уеплъыгъэми, уемызэщышътэу тэлъытэ.

Гъонэжьыкыо Сулыет:

— Концертыр Пэнэжьыкыуае зэрэщыкIоштыр пэшIорыгъэшъу зызэхэсэхым сыгушIуагъ. Сигъунэгъухэм макъэ язгъэлъуи, культурэм и Унэ тыкэкIуагъ. «Налмэсыр» нахыбэрэ тлэгъу зэрэтшIо-игъор гъэзетымкIи пашэмэ къяIу.

Сурэтхэр Пэнэжьыкыуае шыклогъэ концертым къыщытырахыгъэх.

ФУТБОЛ. ЮФО-м ИСПАРТАКИАД

Медальхэр джэрзых

Урысыем и Къыблэ шьолгыр икIэлэеджакIомэ яспартакиадэ Адыгэ Республикэм футболымкIэ и СДЮСШОР икомандэ ящэнэрэ чыплэр къыщыдихыгъ. Тренерэу Александр Пахомкиным ыгъэсэрэ кIалэхэу 1995-рэ илъэсым къэхъугъэмэ джэрз медальхэр къызэрэдахыгъэхэм фэшI тафэгъушIо.

Краснодар краим икомандэ апэрэ чыплэр ыхыгъ, Ростов хэкум икомандэ ятIонэрэ хъугъ. Къалэу Азов шыклогъэ кIаухэшIэгъухэм тифутболистхэм те-

кIоныгъищ къащыдахыгъ. Апэрэ зIуIуIэгъур Краснодар краим ифутболистмэ тшIуахыгъ. Ростов хэкум ифутболистхэри тикомандэ къытекIуагъэх.

— Адыгейм шыщ кIалэмэ агу агъэкIодыгъэп, тренер-кIэлэегъаджэу Александр Пахомкиным зэхэщэн Iофхэр дэгъоу ыгъэцIагъэх, — еIо АР-м футболымкIэ и СДЮСШОР идиректор игуадзэу Пэнэшъу Мыхъамодэ. — Спартакиадэм хэлэжьэгъэ Iэшъхэтэгъхэр А. Пахомкиным къыщытхъугъэх.

Волгоград хэкум 4:2-у тифутболистхэр текIуагъэх. Къонэ Амир гъогъогуи 4 къэлапчэм

Iэгъуаор дидзагъ. Элиста икомандэ 2:1-у, Астрахань шыщхэм 3:1-у тикомандэ атекIуи, ящэнэрэ чыплэр къыфагъэшъошагъ.

Спартакиадэхэр илъэси 2-м къыкIоцI зэ зэхашэх. Къонэ Амир гъогъогуи 7 къэлапчэм Iэгъуаор зэрэидидзагъэр бэмэ агъэшIэгъуагъ. Шепель Виктор, Мыкьо Абрек, Кутузов Вячеслав, къэлэпчэIутэу Парфенов Дмитрий анахъ дэгъоу ешIагъэхэм ащыщых.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

КъыдзыгъэкIырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестыанскэр, 236

Редактор шъхъалэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шъхъалэм иапэрэ гуадзэр АУЛБЭ Руслъан

Редактор шъхъалэм игуадзэр — пшъэдэкIыж зыхырэ секретары ХЪУРМЭ Хъусен

ПшъэдэкIыж зыхырэ секретары НЭПШЭКЪУЙ Заур

Редакциер зыдэшIыр:
385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79, редактор шъхъалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкIыж зыхырэ секретары: 52-16-77.
E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэIы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыплэ гъэлорышIапI, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр **ПИ №10-3892**

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Пчъагъэр 5127

Индексхэр 52161 52162

Зак. 1665

Хэутыным узыщыIэтхэнэу шыт уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхъатыр 18.00